

ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยไทย
CERAMIC SCULPTURES WITH INSPIRATION FROM THAI POTTERY

จรัญ หนองบัว

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2563
ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ชื่องานสร้างสรรค์ ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยไทย

ด้านทัศนศิลป์

ชื่อผู้สร้างสรรค์ นายจรัญ หนองบัว

คำสำคัญ สุนทรียภาพของผลงานเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืน

ปีงบประมาณ 2563

บทคัดย่อ

งานสร้างสรรค์ชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ เครื่องถ้วยของไทยเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงในอดีต มีแหล่งผลิตกระจายทั่วประเทศ เครื่องถ้วยของไทยของไทย มีรูปแบบหลากหลาย มีลักษณะการใช้งาน แตกต่างกันไป การออกแบบ รูปทรง การตกแต่งล้วนเกิดจากภูมิปัญญาของช่างไทยในอดีต บอกถึง การดำรงชีวิต วัฒนธรรม การบริโภค การค้าขาย และการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันกับชาติต่างๆ ลักษณะรูปแบบที่แตกต่างกัน ชนิดของเนื้อดินในแต่ละท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะไม่เหมือนกัน การตกแต่งลวดลายที่หลากหลาย การนำรูปแบบ เทคนิค วิธีการ ผลิตเครื่องถ้วยของไทย มาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย มีสาระสำคัญ 3 ประเด็นที่เกิดขึ้นในผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาชุดนี้ ได้แก่

- 1)การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการตกแต่งจากลักษณะเหมือนจริงเป็นกึ่งเหมือนจริง
- 2) เทคนิคและวิธีการในการเคลือบ และลักษณะการวางผลงานในเตาเผา
- 3) รูปลักษณะทางศิลปกรรม จากความงามของผลงานเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืน

ทำให้ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาชุดนี้ เป็นผลงานแบบร่วมสมัยซึ่งเกิดจากการผสมผสานศิลปะตะวันตก รูปแบบกึ่งเหมือนจริง กับ กรรมวิธีและเทคนิคเฉพาะ ในการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืนของไทย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาได้

TITLE ceramic scupter with inspiration from thaipottery

Concentration visual arts

Name Mr.Jarun Nongbua

Key word aesthetics of wood-fired works

Budget year 2019

Abstract

This creative work have an objective to study about well known Thai wares in the past. The production sources distributed throughout the country. The Thai wares have a various forms, functions, designs, shapes and decorations that are consist by knowledge of ancient Thai craftsman. Which are indicate about existence, culture, consumption, trade and exchange of knowledge with other nations. Also, the types of clay is different in each place, the variety of decoration, the presentation, techniques. Procedure of making this pottery for creating a contemporary sculpture has 3 main point.

1. Changing the form of decoration from realistic to semi-realistic.
2. Techniques and procedure for coating and the positioning in a kiln.
3. Figure, by the beauty of the pottery from a wood kiln.

It made this pottery are a mix of semi-realistic western art and special procedure for Thai wood kiln. And it can be used as a guidelines for developing a creation of a pottery.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยงานสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาชุดนี้เกิดขึ้นจากแนวคิดเบื้องต้นที่ต้องการ สร้างสรรค์ผลงาน ด้วยขั้นตอนและกระบวนการที่มีการวางแผนงานไว้อย่างเป็น เป็นขั้นเป็นตอนและนำกระบวนการการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาแบบดั้งเดิมของไทยเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ รวบรวมและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอในรูปแบบ เอกสารทางวิชาการ นำผลงานเผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจองค์ความรู้ด้านงานสร้างสรรค์นี้ชม และแสดงรูปแบบของงานเครื่องเคลือบดินเผาที่มีความพิเศษเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์ การวิจัยสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้รับการสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการทำงานวิจัยนี้ จากหลายแหล่ง ทั้งจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร แหล่งการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของไทย และจากการแลกเปลี่ยนความรู้จากครูอาจารย์หลายท่าน ช่วยชี้แนะจนทำให้รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงลงได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณใน การทำงานวิจัยนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานการวิจัยสร้างสรรค์ชุดนี้จะตอบคำถามและแสดงให้เห็นถึง กระบวนการทำงาน การ วิเคราะห์คุณค่าทางด้านความงามและความคิดของช่างไทย ผ่านรูปแบบและแนวทางการสร้างสรรค์ ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่มีความร่วมสมัยในปัจจุบัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญภาพ	ง
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	๑
คำถามในการสร้างสรรค์	๑
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการสร้างสรรค์	๑
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์	๒
ขอบเขตในการสร้างสรรค์	๒
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒
ระเบียบวิธีวิจัย/การสร้างสรรค์	๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
ระยะเวลาและแผนการดำเนินการ	๒
๒ เครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย	๓
แหล่งเตาเผาจังหวัดสิงห์บุรี	๔
การเผาเตาฟืน	๕
ขั้นตอนการเผาเตาฟืน	๕
ลักษณะของพื้นผิวที่เกิดจากการเผาด้วยเตาฟืน	๖
คุณค่าและความหมายของเครื่องถ้วยไทย	๗
ตุ๊กตาและประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาไทย	๘
ตุ๊กตาทวารดี	๙
ตุ๊กตาดินเผาสุโขทัย	๙
ตุ๊กตาเวียงกาหลง	๑๐
ตุ๊กตาดินเผา ศิลปะอยุธยา -รัตนโกสินทร์	๑๑
๓ ประเด็นการสร้างสรรค์	๑๓
รูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์	๑๓

	รูปแบบของผลงาน	๑๗
	เทคนิค	๑๗
	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	๑๗
	การสร้างภาพร่าง ๒ มิติ	๑๗
	ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์	๑๙
๔	การวิเคราะห์ผลงาน	๕๙
๕	สรุปผลงานสร้างสรรค์	๖๕
	บรรณานุกรม	๖๖
	ภาคผนวก	๖๗
	ประวัติผู้สร้างสรรค์	๖๘

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	ตัวอย่างผลงานจากเตาเผาแม่น้ำน้อย	๔
๒	ตุ๊กตาทวารวดี	๙
๓	ตุ๊กตาดินเผาสุโขทัย	๑๐
๔	ตุ๊กตาดินเผาเวียงกาหลง	๑๑
๕	ตุ๊กตาดินเผาศิลปะอยุธยา - รัตนโกสินทร์	๑๒
๖	ไหปลาร้า	๑๔
๗	ไหช่อง มีฝาครอบ เรียกว่า ฝาละไ	๑๔
๘	ควายไทย	๑๕
๙	ควายพันธุ์มูร่าห์	๑๕
๑๐	ควายลูกผสม	๑๖
๑๑	ตุ๊กตาควาย	๑๖
๑๒	ภาพร่าง ๒ มิติช่วงที่ ๑	๑๗
๑๓	ภาพร่าง ๒ มิติช่วงที่ ๒	๑๗
๑๔	ภาพร่าง ๒ มิติช่วงที่ ๓	๑๘
	ภาพดินสองชนิดที่ใช้ขึ้นรูป	๑๙
๑๕	ผลงานชิ้นที่ ๑	๒๐
๑๖	นำผลงานเข้าเตาเผา (เตาที่ ๑)	๒๑
๑๗	ผลงานชิ้นที่ ๑ เเผาสำเร็จ จากเตาเผา (เตาที่ ๑)	๒๒
๑๘	ผลงานชิ้นที่ ๒	๒๓
๑๙	นำผลงานเข้าเตาเผา เตาฟืนคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (เตาที่ ๒)	๒๔
๒๐	ผลงานภายในเตาฟืน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (เตาที่ ๒)	๒๔
๒๑	ผลงานชิ้นที่ ๒ เเผาสำเร็จ จากเตาเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๕
๒๒	ผลงานชิ้นที่ ๓	๒๖
๒๓	ผลงานชิ้นที่ ๔	๒๗
๒๔	ผลงานชิ้นที่ ๕	๒๘
๒๕	ผลงานชิ้นที่ ๖	๒๙
๒๖	ขั้นตอนการขึ้นรูป ด้วยแป้นหมุน	๓๐
๒๗	การปั้นเพิ่มเติมหลังจากการขึ้นรูป ด้วยแป้นหมุน	๓๑
๒๘	ผลงานชิ้นที่ ๗ (ด้านหน้า	๓๒
๒๙	นำผลงานเข้าเตาเผา (ปีสีกิต)	๓๓
๓๐	ผลงานหลังเผาปีสีกิต	๓๔

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๓๑	ผลงานเผาปีสกิต	๓๕
๓๒	ผลงานเคลือบ เตรียมนำเข้าเตาเผา	๓๖
๓๓	ผลงานเคลือบเตรียมนำเข้าเตาเผา	๓๗
๓๔	นำเม็ดดินที่ใช้รองใต้ผลงานมาติดบนผลงานงาน เตรียมนำเข้าเตาเผา	๓๘
๓๕	ผลงานเคลือบเตรียมนำเข้าเตาเผา	๓๙
๓๖	เตาเผาวิทยาลัยช่างศิลป์	๔๐
๓๗	พื้น สำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเผา	๔๑
๓๘	แสดงการรองผลงานด้วยเปลือกหอยและวางบนผลงานก่อนการเผา	๔๒
๓๙	การเรียงผลงานภายในเตาเผา	๔๓
๔๐	ปิดผนังเตา พร้อมเริ่มเผาผลงาน	๔๔
๔๑	บรรยากาศระหว่างการการเผา	๔๕
๔๒	บรรยากาศระหว่างการเผา	๔๖
๔๓	ภาพบรรยากาศระหว่างการเผา	๔๗
๔๔	โคนวัดอุณหภูมิภายในเตาเผา	๔๘
๔๕	ผลงานภายในเตาเผา วิทยาลัยช่างศิลป์ (เตาที่ ๓)	๔๙
๔๖	ผลงานออกจากเตา วิทยาลัยช่างศิลป์ (เตาที่ ๓)	๕๐
๔๗	บรรยากาศการนำผลงานออกจากเตา	๕๑
๔๘	ผลงานสำเร็จ	๕๒
๔๙	ผลงานสำเร็จ	๕๓
๕๐	ผลงานสำเร็จ	๕๔
๕๑	ผลงานสำเร็จ	๕๕
๕๒	ผลงานสำเร็จ	๕๖
๕๓	ผลงานสำเร็จ	๕๗
๕๔	ภาพผลงานสำเร็จจำนวน ๑ ชุด ๓ ชั้น	๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

สืบเนื่องจากการวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างเครื่องปั้นดินเผาด้วยเทคนิคโบราณ(เตาฟืน) ปี ๒๕๕๗ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการสร้างเตาฟืนสำหรับโรงเรียนหรือสถานศึกษา ที่สามารถลดปริมาณไม้เชื้อเพลิงที่หายาก มีราคาแพง เป็นเชื้อเพลิงหลัก และนำแก๊สหุงต้มที่สามารถซื้อหาได้ง่ายมาใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทน และลดระยะเวลาในการเผา แต่ผลงานสำเร็จยังคงลักษณะพิเศษของเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืน โดยทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากแหล่งเตาจากอดีตและปัจจุบันในประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบ และสร้างเตาเผา ทดลองเผาผลงาน จนได้ผลงานที่มีลักษณะใกล้เคียงเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืนแบบดั้งเดิม ที่ต้องใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงหลัก และใช้เวลาในการเผาประมาณ ๓ - ๕ วัน ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของเตาเผา ผลจากการวิจัย คือเตาเผาขนาดความจุ ๖๐ X ๑๐๐ X ๘๐ เซนติเมตร ที่ใช้ฟืนและแก๊สหุงต้ม เป็นเชื้อเพลิง ใช้เวลาในการเผาประมาณ ๒๒ ถึง ๒๖ ชั่วโมง ผลงานสำเร็จมีลักษณะใกล้เคียงผลงานจากเตาฟืนแบบดั้งเดิม เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน ผลงานที่ได้มีค่าระดับความพอใจอยู่ที่ระดับดี นับว่าเป็นเตาที่สามารถนำไปใช้ในโรงเรียน สถานศึกษา สำหรับใช้ในการเรียนการสอน ในสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา หรือวิชาที่เกี่ยวข้อง

เครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืน มีลักษณะพิเศษ ซึ่งแตกต่างจากเครื่องเคลือบดินเผาที่ผ่านการเผาด้วยเตาชนิดอื่น ฟืนเชื้อเพลิง ที่ใช้ในการเผา บรรยายภาคในการเผา ชี้อากาศที่เกิดจากการเผา เมื่อลอยไปเกาะที่ผลงาน เมื่ออุณหภูมิสูง จนชี้อากาศเหล่านั้นหลวมกลายเป็นเคลือบ ที่มีผิวมันวาว นับเป็นภูมิปัญญาของช่างปั้นไทยในสมัยโบราณ เครื่องสังคโลก เครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงของไทยในอดีต และยังเป็นที่ต้องการของนักสะสมในปัจจุบัน การทำเครื่องปั้นดินเผาแบบสังคโลกต้องอาศัย เตาเผาที่ใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง เตาที่อุณหภูมิสูง

จากผลที่ได้จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัย มีความสนใจนำข้อมูลมาศึกษาและพัฒนาต่อยอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยใช้ลักษณะเด่น เช่นรูปทรง ลวดลาย เทคนิคการเผาด้วยเตาฟืน ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเครื่องถ้วยไทย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาของไทย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาเทคนิคเตาฟืน

๑.๒.๓ เพื่อนำผลงานการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน

๑.๓ คำถามในการสร้างสรรค์

แรงบันดาลใจจากลวดลาย รูปทรง เทคนิคการเผาของเครื่องเคลือบดินเผาไทย

๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการสร้างสรรค์

เครื่องถ้วยไทย ภาชนะเครื่องเคลือบดินเผาของไทย เผาด้วยเตาฟืน ที่อุณหภูมิสูง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของช่างปั้นไทย

บทที่ ๒

เครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย

สังคโลก เป็นเครื่องปั้นดินเผาชนิดหนึ่งที่มีชื่อเสียงอย่างยิ่งของจังหวัดสุโขทัย แสดงให้เห็นถึงความ เป็นแหล่งอารยธรรมนับแต่อดีต ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของชาวสุโขทัยและของคนไทยทั้งชาติ ปัจจุบันสังคโลก นับวันจะหาได้ยากยิ่งและมีราคาค่อนข้างสูง เป็นที่ต้องการ ของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ฯลฯ ดังนั้นจึงมีผู้พยายามสืบทอดโดยการทำเลียนแบบและพัฒนารูปแบบได้อย่าง สวยงาม

สังคโลกเป็นเครื่องปั้นดินเผาคุณภาพดี มีการเคลือบผิว และตกแต่งลวดลายงดงาม เผาด้วยความร้อน สูงมาก ประมาณ ๑,๑๕๐ - ๑,๒๘๐ องศาเซลเซียส เตาเผา และเทคนิคการเผาได้รับการพัฒนามาเป็น เวลานานนับร้อยปี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ดังที่มีเตาเผาปรากฏอยู่ที่อำเภอเมือง และอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และริมแม่น้ำน้อย อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี รูปแบบของสังคโลก มีหลากหลาย ทั้งเทคนิคการตกแต่ง การเคลือบ และลวดลายต่างๆ การผลิตสังคโลกในช่วงแรกราวพุทธ ศตวรรษที่ 18 ทำเพื่อเป็นภาชนะใช้สอย ค้ำขายในชุมชน และหัวเมืองใกล้เคียง ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 19 ชาวศรีสัชนาลัยสามารถสร้างเตาที่ใช้เผาสังคโลกคุณภาพดี และดำเนินการผลิตจนสามารถส่งออกขายอย่าง แพร่หลายในตลาดต่างแดนได้ในพุทธศตวรรษที่ ๒๐ - ๒๒ และราวพุทธศตวรรษที่ ๒๑ มีการค้นพบคำคำหนึ่ง ในบันทึกของชาวญี่ปุ่น คือคำว่า ซันโกโรกุ (Sunkoroku) เข้าใจว่าเป็นคำที่คนญี่ปุ่นพยายามออกเสียงคำว่า สวรรคโลก แหล่งหรือเตาเผาที่เมืองศรีสัชนาลัย และต่อมาได้เพี้ยนเป็นคำว่า สังคโลก

สังคโลกที่มีชื่อเสียงและพบมากที่สุดที่สุโขทัย เช่น ประเภทเครื่องใช้ ได้แก่ ถ้วย จาน ชาม ไหดิน กระปุก กาน้ำชา ช้อน ประเภทอื่นๆ เช่น ตุ๊กตารูปคน รูปสัตว์ ช้าง ยักษ์ มังกร เทวดา พระพุทธรูป กระเบื้องมุง หลังคา สิ่งหัตถ์สังคโลก ท่อน้ำ ตุ๊กตาเสียบกล ขอฟ้าปราลี หมากกรุก ฯลฯ คำว่า สังคโลก นั้นยังไม่ทราบที่มาแน่ ชัด ผู้รู้บางท่านสันนิษฐานว่า น่าจะมีที่มาจากภาษาจีน เป็นนามราชวงศ์ซ้อง ชาวญี่ปุ่นเรียกว่า ซ้องโกลก คำว่า โกลก แปลว่า เตา ซึ่งหมายความว่า เตาราชวงศ์ซ้อง

เตาที่ใช้เผาสังคโลก เรียกว่า เตาทุเรียง สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า พุเหลียง ซึ่งเป็นอำเภอที่มีแหล่ง เตาเผาที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณเจ้ต๋องจัน มณฑลเจียงซี ที่สำคัญของราชวงศ์ฮั่น หรือมาจากคำว่า เตาเซเหลียง ซึ่งมี มากมายทาง เมืองเซเหลียง ศรีสัชนาลัย

สังคโลก แบ่งตามเตาเผาได้ ๓ แห่ง คือ

๑. เตาสุโขทัย หรือเรียกว่า เตาทุเรียงสุโขทัย พบเตามากถึง ๔๙ เตา แถบแนวคูเมืองด้านทิศเหนือ เรียกว่า ลำน้ำแม่โจน เตาทรงประทุนพบภาชนะใช้สอยจำพวกถ้วยชาม เครื่องปั้นเคลือบลายสีดำ หรือสี น้ำตาล เนื้อดินค่อนข้างหยาบ การเรียงเครื่องถ้วยเข้าเตาเผา จะใช้ "กี้" คือจานที่มีปุ่ม ๕ ปุ่ม เป็นขาใช้วางคั่น ระหว่างชามต่อชาม

๒. เตาทุเรียงปายาง สวรรคโลก (ศรีสัชนาลัย) ห่างจากกำแพงเมือง ๕๐๐ เมตร พบ ๒๑ เตา ใช้ เผาสังคโลกประเภทตกแต่ง เช่น รูปยักษ์ นาค มังกร ตุ๊กตา กระเบื้อง ลวดลายที่เขียนจะเป็นลายดำพื้นขาว นวล ฝีมือประณีต น้ำยาเคลือบก็สวยงาม

๓. เตาทุเรียงเกาะน้อย พบเตาจำนวนกว่า ๒๐๐ เตา มีการเผาเครื่องถ้วยมาก่อนสมัยสุโขทัย เคลือบมี สีน้ำตาล น้ำตาลอมเหลือง ที่เรียกกันว่า "เซเหลียง" ภายหลังได้พัฒนาการเผาจนได้สีเขียวไข่กา หรือที่เรียกว่า เซลาดอน เป็นแหล่งผลิตชาม จานเชิง โถ ขวด เพื่อนำไปขายในต่างประเทศมีลวดลายเขียนก่อนแล้วจึงชุบ เคลือบแล้วเผา สีเคลือบสันนิษฐานว่า น่าจะใช้วัตถุดิบ เช่น ถ้ำของพืช สัตว์ผสมกับดิน สีเคลือบเขียวไข่กา

และเชียวอมฟ้า เชื่อกันว่าได้น้ำยาเคลือบด้วยซีเถ้า ในสมัยสุโขทัย โดยใช้เถ้าจากต้นก่อซึ่งเป็นพรรณไม้ที่มีในสุโขทัยและภาคเหนือ การเรียงเครื่องถ้วยเข้าเตาเผาจะไม่ซ้อนกันเป็นชั้นๆ อย่างเตาสุโขทัย จะวางบนก้นแก่งกลาง จะสังเกตได้จากก้นถ้วย ชาม จะปรากฏวงแหวนซึ่งเกิดจากรอยก้นแก่งกลางนั่นเอง

สังคมในปัจจุบันได้มีผู้พยายามสืบทอดอนุรักษ์ไว้และได้ผลิตขึ้นมาโดยเลียนแบบของดั้งเดิมที่มีอยู่และพัฒนาประยุกต์ เขียนลวดลายให้เข้ากับยุคสมัย เช่น ทำเป็นชุดกาแฟมีหูจับเป็นรูปวงช้าง แจกันดอกไม้ แต่ส่วนใหญ่ใช้เตาเผาที่ใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิง

แหล่งเตาเผาจังหวัดสิงห์บุรี

เตาเผาแม่น้ำน้อย จังหวัดสิงห์บุรีพบซากของเตาเผาแม่น้ำน้อยประมาณ ๓ - ๔ เตาตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระปรารค์ (ชั้นสุตร) เป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ที่สุดในสมัยกรุงศรีอยุธยา ลักษณะตัวเตาเป็นแบบระบายความร้อนเฉียงขึ้น ก่อด้วยอิฐ ตัวเตาบางส่วนคล้ายเรือประทุนจึงเรียก “เตาประทุน” ตัวเตาเผาที่นับว่ามีขนาดใหญ่ มีความยาวถึง ๑๔ เมตร กว้าง ๕.๖ เมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางของปล่องควันไฟยาว 2 เมตรแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนหน้า เป็นห้องเผาเชื้อเพลิง อยู่ระดับต่ำที่สุด เป็นทางสำหรับลำเลียง ภาชนะเข้าและออกจากเตาเผาด้วย ส่วนกลาง เป็นห้องวางภาชนะ มีกำแพงกันไฟสูง ถมพื้น ยกสูงขึ้นขอบกำแพงกันไฟค่อยๆลาดเอียงขึ้นหาปล่องไฟ มุมเยยประมาณ 10 องศา ห้องวางภาชนะมีพื้นที่ประมาณ ¼ ของความยาวเตาทั้งหมด หลังคาเตาก่ออิฐ ส่วนหลัง เป็นปล่องระบายควันไฟ มีแปลนเป็นรูปไข่ยาวประมาณ 3 เมตร กว้างประมาณ 2 เมตร ก่อด้วยอิฐเรียงซ้อนกัน เคยใช้เป็นที่ผลิตภาชนะดินเผา เช่น ไห อ่าง ครก กระปุก ช่อฟ้า กระเบื้องปูพื้น เป็นต้น ตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาต่างๆ ที่ขุดได้บริเวณแหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย สามารถชมได้ในกุฏิของท่านเจ้าอาวาส แหล่งโบราณคดีแห่งนี้ไม่เพียงแต่เป็นมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งแหล่งหนึ่งแล้ว ยังเป็นศูนย์ศึกษาทางวิชาการเซรามิค อันยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งของโลกอีกด้วย

ภาพที่ ๑

ภาพตัวอย่างผลงานจากเตาเผาแม่น้ำน้อย

การเผาเตาฟืน

การเผาผลงานเครื่องเคลือบดินเผาด้วยเตาฟืนมีปัจจัยสำคัญ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญได้แก่

๑. ตำแหน่ง และลักษณะ ของการจัดวางชิ้นงานภายในห้องเผา

๑.๑ ตำแหน่ง ของการวางชิ้นงานภายในเตา เรียกว่า ห้องเผา แบ่งเป็นพื้นที่ออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนหลัง

๑.๒ ลักษณะการวางชิ้นงาน ภายในเตาเผา มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็ได้ เพราะลักษณะการวาง การวางตะแคง วางเอียง การวางกลับหัว เพื่อสร้างจุดเด่นหรือลักษณะที่ต่างไปจากการวางแบบลักษณะปกติ

๒. ระยะเวลาในการเผา

เป็นปัจจัยสำคัญ อันเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของการเผาด้วยเตาฟืน ระยะเวลาในการเผามีผลต่อการสะสมของปริมาณของซีเถ้าจากไม้ที่เป็นเชื้อเพลิงหลัก ส่งผลให้เกิดลักษณะต่างๆ เพราะการเผาที่มีระยะเวลามากขึ้นยังส่งผลต่อความสมบูรณ์ในการหลอมละลายของซีเถ้าที่สะสมอยู่ภายในเตาเผาด้วย

ขั้นตอนการเผาเตาฟืน

การเผาด้วยเตาฟืนมีขั้นตอนที่แตกต่างจากการเผาด้วยเตาชนิดอื่น สำหรับการเผาในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาการเผาอย่างน้อย ๒๘ - ๓๔ ชั่วโมง ต้องอาศัยทั้งประสบการณ์ ความชำนาญ และความพยายามในการเผาอย่างมาก วางแผนการเผาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ต้องเข้าใจขั้นตอนต่างๆในการเผาเป็นอย่างดี

๑. การเรียงผลงานเข้าเตาเผา การเรียงผลงานต้องมีความสม่ำเสมอ ไม่แน่นหรือว่างจนเกินไป การหมุนเวียนของลมร้อนภายในเตาไม่ดีหากเรียงผลงานแน่นเกินไปส่งผลให้อุณหภูมิภายในเตาไม่สม่ำเสมอทั่วทั้งเตา การเรียงผลงานในเตาว่างเกินไปส่งผลถึงความคุ้มค่าในการเผา การเรียงผลงานที่ดีต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของมวลและขนาดของผลงานกับปริมาตรของห้องเผา การวางผลงานเตาฟืนจำเป็นต้องมี Klin pad ซึ่งทำจากดินขาว (Kaolin) ผสมกับลูมิโน (Aumina) และทรายละเอียด (sand) ในอัตราส่วน ๑ : ๑ : ๑ ผสมและนวดให้เข้ากัน ปั้นเป็นก้อนกลมๆ รองใต้ผลงานเพื่อไม่ให้ผลงานสัมผัสกับพื้นเตา นอกจาก Klin pad ที่ทำจากดิน ยังมี Klin pad จากธรรมชาติ ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ เปลือกหอย หรือฝาหอย เช่น เปลือกหอยแครง เปลือกหอยนางรม หรือเปลือกหอยที่สามารถหาได้ทั่วไป เปลือกหอยมีส่วนประกอบของแคลเซียมคาร์บอเนต (calcium carbonate) เป็นส่วนใหญ่ จึงทนไฟสูง สามารถใช้เป็น Klin pad รองใต้ผลงานเพื่อไม่ให้ผลงานสัมผัสกับพื้นเตาได้เช่นกัน

๒. การอุ่นเพื่อไล่ความชื้น การอุ่นไล่ความชื้น ด้วยการสุญญากาศบริเวณช่องหน้าห้องเชื้อเพลิง ใช้เวลาประมาณ ๑๒ - ๑๖ ชั่วโมง ใส่ฟืนเข้าอย่างสม่ำเสมอ จนความร้อนภายในเตาสูงประมาณ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส

๓. การเร่งไฟ เมื่อความร้อนภายในเตาสูงประมาณ ๘๐๐ - ๑๐๐๐ องศาเซลเซียส ด้วยวิธีการเพิ่มปริมาณฟืน ใส่ฟืนให้ลึกเข้าไปและกระจายทั่วบริเวณห้องเชื้อเพลิง บางครั้งสามารถใช้พัดลมช่วยเร่งการลุกไหม้ได้ การเร่งความร้อน ต้องทำอย่างต่อเนื่องจน ความร้อนภายในเตาอุณหภูมิสูงประมาณ ๑,๒๘๐ - ๑,๓๐๐ องศาเซลเซียส ใช้เวลาประมาณ ๑๒ - ๑๖ ชั่วโมง

๔. การเย็นไฟ เมื่อความร่อยภายในเตาสูงประมาณ ๑,๒๘๐ - ๑,๓๐๐ องศาเซลเซียส จะต้องใส่ฟืนเข้าอย่างต่อเนื่องอีประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง เพื่อรักษาอุณหภูมิภายในเตาให้คงที่เพื่อให้ซีเถ้าจากไม้ฟืนที่ปลิวไปเกาะผลงานหลอมละลาย

๕. การปิดเตาและระยเย็นตัว เมื่อเผาเสร็จสิ้น จะทำการปิดเตา โดยการปิดช่องใส่ฟืนเพื่อกักความร้อนให้อยู่ภายในเตา จากนั้นปล่อยให้เตาเย็นตัวลง ประมาณ ๒ -๓ วัน ขึ้นอยู่กับความแน่นของผลงานภายในเตา

ลักษณะของพื้นผิวที่เกิดจากการเผาด้วยเตาฟืน

พื้นผิวของผลงานที่เกิดขึ้นจากการเผาด้วยเตาฟืน จะมีลักษณะที่แตกต่างจากการเผาด้วยเตาชนิดอื่น และแตกต่างกันออกไปจากสาเหตุที่ต่างกันไป ดังนี้

๑. พื้นผิวของผลงานสัมผัสกับเปลวไฟขณะที่เผา (Flame Related Effects)

การเผาด้วยเตาชนิดอื่น ผลงานจะไม่มีโอกาสสัมผัสกับเปลวไฟหรือสัมผัสน้อยมาก แต่การเผาด้วยเตาฟืน เปิดโอกาสให้ผลงานสัมผัสกับเปลวไฟขณะที่เผา เปลวไฟจะทำให้พื้นผิวบริเวณที่สัมผัสเปลวไฟแตกต่างจากบริเวณที่ไม่สัมผัสเปลวไฟ ถือว่าเป็นความงามที่สามารถได้จากการเผาด้วยเตาฟืนเท่านั้น เป็นลักษณะเฉพาะสำหรับงานเตาฟืน

๑.๑ พื้นผิวของผลงานเกิดเป็นสีส้มอมแดงเข้มสม่ำเสมอ เกิดขึ้นจากการเผาที่อุณหภูมิสูง ช่างชาวญี่ปุ่นเรียกว่า ฮิชอกุ (Hishoku)

๑.๒ พื้นผิวของผลงานที่แตกต่างของสีที่พื้นผิวเกิดจากการวางผลงานที่ใกล้กัน ถูกบังจากเปลวไฟขณะเวลาการเผา นูเกะ (Nuke) ถ้ามีลักษณะรูปร่างของลวดลายที่เกิดจะเป็นลักษณะกลม วงรี เรียกว่าโบตะโมชิ (Bota Mochi) ชื่อของขนมหวานจากข้าวญี่ปุ่นหุงสุก นำมาบดจนคล้ายโมจิ คลุกกับ งาดำ ชาเขียว หรือ ถั่วแดง และมีลักษณะเป็นสีเหลี่ยมแนวยาว เรียกว่า ฮิมาดะ (Himado)

๒. พื้นผิวของผลงานสัมผัสกับขี้เถ้าขณะการเผา (Ash Related Effects)

เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นคู่กับการเผาด้วยเตาฟืน ผลงานจะสัมผัสขี้เถ้ามากขึ้นอยู่กับตำแหน่งการวางภายในห้องเผา ระยะเวลาในการเผา วิธีการเผา สามารถเกิดขึ้นได้หลายลักษณะดังนี้

๒.๑ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะคล้ายเปลือกไม้ เกิดจากขี้เถ้าที่ปลิวมาติดผลงานยังไม่หลอมตัว อิโนกิ ฮาดะ (Enoki -Hada)

๒.๒ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะคล้ายผิวของแคนตาลูป เกิดจากขี้เถ้าที่ปลิวมาทับซ้อนกันช่วงอุณหภูมิประมาณ ๑๑๒๐ -๑๑๕๐ องศาเซลเซียส เมะลอน ฮาดะ (Melon - Hada)

๒.๓ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะเป็นจุดเล็กๆ สีเหลือง มีความด้านเล็กน้อย เกิดจากขี้เถ้าที่ปลิวมาติดผลงานสะสมอย่างช้าๆ และเผาไหม้อย่างสมบูรณ์ โกมะไบ (Gomabai)

๒.๔ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะเป็นผลึกเล็กๆ เกิดจากละอองของขี้เถ้าที่ปลิวมาตกลงบนเคลือบขี้เถ้าอีกครั้งและเกิดเย็นตัวอย่างช้าๆ ฮันเทน (Hamten)

๒.๕ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะเป็นตุ่ม เป็นก้อนขนาดแตกต่างกันกระจายทั่วบริเวณ เกิดจากการหลอมละลายของเคลือบขี้เถ้าที่อุณหภูมิสูง อะมิไบ (Amibai)

๒.๖ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะเป็นรูเข็มเกิดขึ้นบนผิวเคลือบ เกิดจากการสลายตัวของคาร์บอนไดออกไซด์ในเนื้อดินออกมา ผ่านชั้นเคลือบในขณะที่เนื้อเคลือบเริ่มมีแรงดึงผิวที่สูงขึ้น จึงทำให้เกิดตำหนิเป็นรูเล็กๆ ชิมิ (Shimi)

๒.๗ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะของเคลือบที่ไหลเป็นเส้น ตอนปลายจะมีลักษณะเป็นหยดกลมๆ เกิดจากการไหลตัวของเคลือบขี้เถ้าที่หลอมตัวที่อุณหภูมิสูง ทามาตาแร (tamadare)

๒.๘ เป็นอีกลักษณะของทามาตาแร แต่ลักษณะที่เป็นหยดใหญ่ละมีความมันมากกว่า เกิดจากการเผาที่อุณหภูมิสูงจนเคลือบหลอมละลายและปล่อยให้อุณหภูมิลดลง ทำซ้ำกันสองถึงสามครั้งแล้วจบลงด้วยการเผาที่อุณหภูมิสูง เป็นการเผาที่ใช้เวลานาน บิโดโร (bidoro)

๒.๙ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะของเคลือบที่ไหลมารวมกันในแนวราบ เกิดจากปริมาณของซีเถ้าจำนวนมากที่ปลิวมาติดผลงานหลอมตัวที่อุณหภูมิสูง ยู – ดามาริ (yu – damari)

๒.๑๐ พื้นผิวของผลงานมีการกัดเซาะด้วยซีเถ้าจากการเผา เกิดจากการเผาที่อุณหภูมิสูงและมีซีเถ้าที่ปลิวไปทับถมจำนวนมากเป็นเวลาค่อนข้างยาว ชินโชกุ (Shinshoku)

๓. พื้นผิวของผลงานสัมผัสกับถ่านที่ยังลุกไหม้ (Ember Related Effects)

เกิดขึ้นจากการสัมผัสกับถ่านขณะที่กำลังลุกไหม้ มีลักษณะต่างกัันดังนี้

๓.๑ พื้นผิวของผลงานมีลักษณะขรุขระคล้ายหิน ส่วนใหญ่จะเป็นสีดินแทรกด้วยสีอื่นๆเช่น สีเทา น้ำเงิน หรือน้ำตาล ลักษณะคล้ายโลหะ เกิดขึ้นเฉพาะผลงานที่อยู่ใกล้ห้องเชื้อเพลิง เป็นเอกลักษณ์และเสน่ห์ของการเผาด้วยเตาฟืนอีกอย่างหนึ่ง เรียกลักษณะนี้ว่า โคเกะ (Koge)

๓.๒ พื้นผิวของผลงานที่วางไว้ใกล้ห้องเชื้อเพลิงหรือถูกฝังอยู่ในกองถ่าน สีที่เกิดตั้งแต่เทา น้ำเงิน และสีส้ม ขึ้นอยู่กับลักษณะของถ่านที่สัมผัส เนื้อดิน โดยเฉพาะเนื้อดินที่มีเหล็กผสมอยู่จะเกิด ชันกิรีได้ดีกว่ามีหลาย เกิดจากผลงาน เรียกลักษณะนี้ว่า ชันกิรี (Sungiri)

๓.๓ เกิดจากการนำผลงานฝังใต้กองถ่านที่กำลังลุกไหม้ หลังการเผาผิวของผลงานมีลักษณะผิวด้าน มีสีหลายสี ดูคล้ายพืชขนาดเล็กเกาะที่ผิว เรียกลักษณะนี้ว่า โคโรงาชิ (korogahi)

๔.การใช้เนื้อดินที่มีลักษณะพิเศษขึ้นรูป (Clay Body Related Effects)

การเตรียมดินที่ได้จากแหล่งดินธรรมชาติที่มีลักษณะแตกต่างจากดินที่ผสมขึ้นหรือที่โรงงานสร้างขึ้น หลังการเผาผลงานจะมีลักษณะพิเศษขึ้นได้ดังนี้

๔.๑ เนื้อดิน มีส่วนผสมของกรวด เม็ดหินขนาดเล็ก หลังการเผา เกิดเป็นรอยแตกรอบๆเม็ดหินเล็กๆ ที่มีผิวมันและไม่มัน ขึ้นอยู่กับชนิดของเม็ดหิน เรียกลักษณะนี้ว่า อิชิเมะซะ (IshiHaze)

๔.๒ พื้นผิวของผลงานมีเม็ดกลมๆ มันเงา คล้ายกับตาของแมลงปอ เกิดจากเนื้อดินที่มีส่วนผสมของเม็ดเฟลสปาร์ หลอมในขณะที่เผาที่อุณหภูมิสูง เรียกลักษณะนี้ว่า โทมโบ (Tombo No Me)

๔.๓ พื้นผิวของผลงานเกิดเป็นเม็ดกลมๆมันวาว กลางเม็ดกลมนั้นมีจุดเล็กๆสีดำ หรือฟองอากาศเล็กๆ เรียกลักษณะนี้ว่า คานิ โนเมะ (Kani No Me)

คุณค่าและความหมายของเครื่องถ้วยไทย

เครื่องถ้วยไทยถือเป็นภาชนะ สิ่งของ เครื่องใช้ที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวถึงวิถีชีวิตคนไทยในอดีต อันมีเครื่องถ้วยเป็นประจักษ์พยานที่เหลืออยู่ ด้วยเครื่องถ้วยของช่างไทยนั้นผลิตเพื่อตอบสนองการดำรงอยู่ของคนในสมัยนั้น วิถีชีวิตในอดีตหลายร้อย หลายพันปีผ่านมาแล้วนั้น ถ้วย ชาม จาน ได้บ่งบอกคนในยุคสมัยนั้นมีภาชนะเช่นนี้ใช้กันแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวกับตุ๊กตาและประติมากรรมนั้นในหลายกรณีก็บ่งบอกวัตถุประสงค์ของสิ่งนั้นๆได้เลย เช่นเศียรนาครไ่ว้เป็นเครื่องประดับสถาปัตยกรรมเป็นต้น รูปแบบและวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องถ้วยเหล่านี้พอจะจำแนกได้ดังนี้

๑. เครื่องประดับตกแต่งในสถาปัตยกรรมไทย อาคารมีหลังคาทรงจั่ว การประดับตกแต่งที่จุดต่างๆ เช่น มีช่อฟ้า หางหงส์ ในสุโขทัยและอยุธยาเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบดินเผามีความงดงามกลมกลืนกับอาคารทำให้มีเสน่ห์เป็นอย่างยิ่งนอกเหนือจาก กระเบื้องเคลือบมุงหลังคา

๒. รูปเคารพต่างๆ เช่น พระพุทธรูปเคลื่อนจากเตาเวียงกาหลงปางมารวิชัย ซึ่งพบเห็นมาตั้งแต่อาณาจักรทวารวดี มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่แต่ที่เป็นเครื่องเคลือบดินเผาจากเตาเมืองสุโขทัย ศรีสัชนาลัย และเวียงกาหลงมักมีขนาดเล็ก

๓. เครื่องประดับตกแต่งสถานที่ เป็นประติมากรรมหรือตุ๊กตาดินเผาช่างไทยทำเพื่อเป็นของประดับ เช่น รูปสิงห์ ที่ประดับหน้าพระประธานของโบสถ์วิหาร เครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่พอประมาณ เช่น ช่างหรือวัว นึ่งจากเตาเวียงกาหลง และ จากเตาศรีสัชนาลัย ช่างไทยทำเพื่อเป็นของประดับ หรือเครื่องปั้นดินเผายังใช้ฝังพร้อมกับศพเรียกกันว่า “ประดับหลุมฝังศพ” อีกด้วย

๔. เป็นภาชนะใช้สอย ในกลุ่มนี้อาจแบ่งได้ 2 กรณี คือ

๔.๑ ภาชนะที่เป็นรูปสัตว์ต่างๆ เช่น คนที่รูปช้าง รูปปลา ฯลฯ หรือหยาดน้ำรูปสัตว์ต่างๆ ในกลุ่มนี้จึงไม่บอกถึงการทำภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่สวยงามมีเสน่ห์และสุนทรียภาพ สามารถใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน

๔.๒ ภาชนะประดับด้วยประติมากรรมต่างๆ เช่น ตะเกียงช้างล้อมและไหสี่พายประดับด้วยช้างเป็นต้น ช่างไทยปั้นและตกแต่ง ทำให้ภาชนะเหล่านั้นมีความน่ารักและมีค่า

๕. ตุ๊กตาเสียบาล ชาวไทยในอดีตนิยมสะสมเตาเผาเครื่องปั้นดินเผาที่มีเหตุร้ายหรือเจ็บป่วยหนัก มักทำตุ๊กตาสมมติแทนตนแล้วต๋อยคอกให้หักเพื่อจะได้รับโทษแทน ตุ๊กตาเสียบาลจึงหักที่คอ ดังคำกล่าวนี้”คติในการทำตุ๊กตาเสียบาลนี้มีอยู่ว่า เพื่อเป็นการจัดเครื่องบัดพลี รูปเทียน ดอกไม้ อาหารใส่กระถาง นำเอาไปวางไว้ตรงทางสามแพร่งในเวลาใกล้ค่ำ แล้วเอาตุ๊กตาซึ่งปั้นไว้แทนบุคคลที่เจ็บป่วยนั้น ต๋อยคอกให้หักเป็นอันว่าตุ๊กตาได้รับเคราะห์แทนแล้วโยนไว้ตรงทางสามแพร่งนั้น แต่ตุ๊กตาเสียบาลสมัยสุโขทัย ส่วนมากที่พบมักเป็นรูปแม่อุ้มเด็ก จึงสันนิษฐานว่าสมัยก่อนการคลอดบุตรมีอันตรายมาก ดังนั้นเมื่อถึงวันใกล้คลอดเต็มที่ก็จะจัดเครื่องสังเวยสะเดาะเคราะห์และตุ๊กตาแม่อุ้มเด็กเตรียมไว้ แล้วเอามาต๋อยหัวทิ้งตรงทางสามแพร่งทำเวลาใกล้ค่ำเช่นกัน ชาวสุโขทัยนิยมทำตุ๊กตาเสียบาลเป็นสินค้า ด้วยนิยมมาก” ตุ๊กตาเสียบาลจึงบ่งบอกถึงวิถีชีวิตคนไทยในอดีตได้เป็นอย่างดี

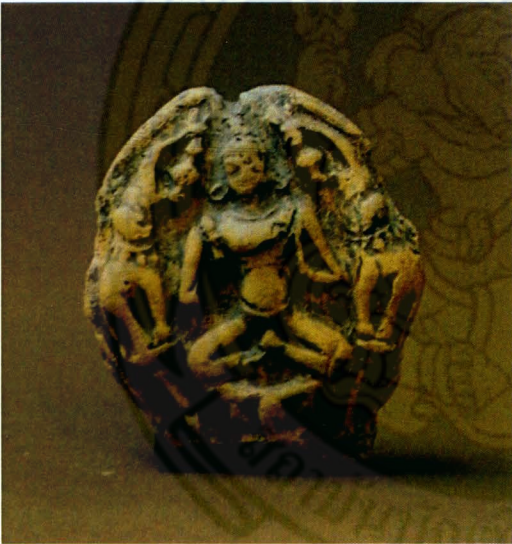
๖. ตุ๊กตาเด็กเล่น-ตุ๊กตาข้าหาส มีรูปแบบที่หลากหลายมาก เช่น ขายอุ้มไก่ หุญถืพัด หุญอุ้มเด็ก หุญอุ้มเด็กดูนม ขายแบกหม้อน้ำและถืพัด ฯลฯ สะท้อนภาพชีวิตการเป็นอยู่แต่อดีตที่ปรากฏในเครื่องปั้นดินเผา ปัจจุบันวิถีชีวิตนี้ไม่เหลืออยู่ ตุ๊กตาเหล่านี้ไม่น่าจะเป็นตุ๊กตาเสียบาลเพราะ ไม่มีเหตุผลอะไรที่จะปั้นคนถืพัดให้เป็นตุ๊กตาเสียบาล จึงน่าจะเป็นของเด็กเล่นหรือของประดับมากกว่าหรืออาจเป็นตุ๊กตาข้าหาสของศาลพระภูมิก็ได้ ตุ๊กตาเหล่านี้ทำจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น ดินสำหรับปั้น น้ำเคลือบที่ได้จากขี้เถ้า ฟินสำหรับเผาก็ได้จากป่าที่อยู่ใกล้เคียง แต่ความสวยงามของตุ๊กตาสัมพันธ์กับความปราณีตของฝีมือช่างกับความงามของน้ำเคลือบ เกิดเป็นตุ๊กตาดินเผาที่มีความสวยงามและเคลือบอย่างดี และเป็นของมีค่าในปัจจุบัน

ตุ๊กตาและประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาไทย

เมื่อกล่าวถึงเครื่องเคลือบดินเผา หลายคนมักนึกถึงเครื่องถ้วยชามหรือของใช้ในครัวเรือน แต่น่าสนใจและมีเสน่ห์อีกกลุ่มหนึ่งคือ ตุ๊กตา และประติมากรรมต่างๆ จากแหล่งทวารวดี สุโขทัย เวียงกาหลง ลำปาง อโยธยา รัตนโกสินทร์ ส่วนจากแหล่งอื่นๆ นั้นพบได้น้อย ตุ๊กตาและประติมากรรมดินเผา คือรูปปั้นบุคคลหรือสัตว์ที่มีขนาดต่างๆ ผลิตขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องประดับ เครื่องราง เป็นของเด็กเล่นหรือใช้ในพิธีกรรมมีมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนกระทั่งปัจจุบัน

ตุ๊กตาทวารวดี

ตุ๊กตาทวารวดีที่พบเป็นดินเผาสีแดงหรือดำ มีอายุประมาณ 1,200 ปี หรือ มีอายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11-16 พบได้ตามแหล่งโบราณคดีสมัยทวารวดี เช่น ที่เมืองโบราณจันเสน อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ บ้านคูเมือง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมืองอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นตุ๊กตาบุคคลมีรูปร่างหน้าเช่นเดียว คือ หน้ากลม ตาโต ริมฝีปากหนา ปากกว้าง รูปร่างลำสัน เตี้ย คล้ายคนแคระ ตุ๊กตาชายจะเปลือย สวมสร้อยคอ กำไลข้อมือข้อเท้า และคาดสายเป็นบ่วงรอบเอว พงยื่น ตุ๊กตาหญิงนุ่งผ้ายาวกรอมขา ไฝมกรอมขา ไฝมลักษณะต่างๆ เช่น ทำมวยด้านหลังเกล้าผมสูงหรือผมหยัก ขอด และมีต่างขนาดใหญ่ลักษณะกลมหรือทำเป็นข้อ ลักษณะของตุ๊กตาเหล่านี้ น่าจะลักษณะการแต่งกายของคนพื้นเมืองในสมัยนั้น แต่มีอีกมุมมองหนึ่งว่าอาจจะจะเป็นชาวต่างชาติก็ได้ เช่นจากทัศนคติของอาจารย์เขียน ยัมศิริ กล่าวไว้ในหนังสือ “ศิลปะพื้นบ้านไทย” ว่า น่าจะเป็นคนพื้นเมืองของอินเดียได้ พวกทวารวดีซึ่งมีลักษณะเป็นรูปเหลี่ยม ตาโต จมูกใหญ่ รูปร่างเตี้ยลำสัน แต่งกายประดับการด้วยสร้อยคอและสร้อยข้อมือ ตุ๊กตาดังกล่าวจากจันเสนปั้นขึ้นโดยพิมพ์แบบ ฝีมือประณีต ดินมีสีแดง น่าจะเป็นของเด็กเล่นของระดับหรืออื่นๆซึ่งมีมาแล้วตั้งแต่ยุคทวารวดี ส่วนตุ๊กตารูปสัตว์ทวารวดีมีหลายชนิด เช่น รูปวัว รูปสิงห์ เป็นต้น เป็นส่วนประกอบร่วมกับรูปปั้นบุคคลฐาน เช่น รูปปั้นพระนางสิริมหามายา พุทธมารดา นั่งสมาธิบนดอกบัว ขนาบด้วยช้างสองเชือกขวงจับคนโทไว้ด้านบน เรียกว่า ปางประสูติ

ภาพที่ ๒

ตุ๊กตาทวารวดี

ที่มา : เฉลียว ปิยะชน. (2544). มรดกเครื่องดินเผาไทย ตุ๊กตาและประติมากรรม.

ตุ๊กตาดินเผาสุโขทัย

เครื่องปั้นดินเผาสุโขทัยพบแหล่งผลิตที่มีความสำคัญ 2 แห่ง คือ ที่ตัวเมืองเก่าสุโขทัยและที่ตัวเมืองศรีสัชนาลัยพบการผลิตตุ๊กตาและประติมากรรม ที่เตาทุเรียงปายางปัจจุบันอยู่ในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำยม เหนือแก่งหลวง อยู่ใกล้เมืองเก่าศรีสัชนาลัย เครื่องเคลือบศรีสัชนาลัยมีการเคลือบหลายประเภท คือ เคลือบน้ำตาลแบบเคลือบสี เคลือบสีน้ำตาล เขียนลายดำได้เคลือบ เคลือบสีเขียว เคลือบสีเขียบบนอมู เคลือบสีขาว และเคลือบสองสี (สีขาวและสีน้ำตาล) ผลิตกันที่จากเตาเมืองศรีสัชนาลัยส่วนใหญ่มีความงามเป็นเลิศรูปแบบพิเศษกว่าเตาเผาแหล่งอื่น แยกเป็นเตาเผาบุษบก นาค มังกร

และเตารูปตุ๊กตา ประกอบด้วยเตา 2 กลุ่ม คือ “กลุ่มเตาตุ๊กตา” ด้วยที่ได้ชื่อนี้เพราะพบชิ้นส่วนตุ๊กตารูปบุคคล และสัตว์จำนวนมากและ”กลุ่มเตายักษ์” ด้วยพบชิ้นส่วนของรูปยักษ์ที่ใช้ในสถาปัตยกรรมมาก แต่ก็ผลิตอย่างอื่นด้วย ตุ๊กตารูปสัตว์ดินเผาสุโขทัยมีหลากหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่เป็นสัตว์ที่สำคัญในชีวิตประจำวันในยุคสมัยนั้น หรือเป็นสัตว์ประจำปีเกิด (ปีนักษัตร) เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย ปลา แมว สิงโต กบ เต่า ไก่ ฯลฯ และ ตุ๊กตารูปสัตว์ในวรรณคดี เช่น สิงห์ หงส์ นาค ตุ๊กตาเหล่านี้มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ที่มีขนาดเล็กมักปั้นง่าย ๆ ส่วนที่มีขนาดใหญ่นิยมเพิ่มเติมลาย ภาพชนะรูปสัตว์หรือภาพชนะประดับด้วยสัตว์จากเตาเมืองศรีสัชนาลัย มีความหลากหลายในด้านรูปแบบ ประดิษฐ์เป็น คนที่หรือนำรูปสัตว์ไปประดับภาพชนะ เช่น คนที่รูปเชิด รูปช้าง รูปคน ให้สืพวยเคลือบสีขาว ประดับด้วยช้างตัวเล็กสีเชือกบริเวณไหล่ของไหระหว่างพวย ไหมนั้นน่าจะใช้บรรจุน้ำหรือเหล้าใช้ยกดื่มจากพวยโดยตรง การประดับด้วยช้างทำให้ดูสวยงามมาก

ภาพที่ ๓

ตุ๊กตาดินเผาสุโขทัย

ที่มา: เฉลียว ปิยะชน. (2544). มรดกเครื่องดินเผาไทย ตุ๊กตาและประติมากรรม.

ตุ๊กตาดินเผาเวียงกาหลง

แหล่งเตาเวียงกาหลงอยู่บริเวณตำบลหัวฝาย อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย เวียงกาหลงเป็นเมืองโบราณมีแม่น้ำลาวไหลผ่านอยู่ใกล้ๆ เครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลงมีคุณภาพสูง ใช้ดินเนื้อละเอียด สีขาว เหลืองนวล หรือสีเทา การเคลือบมี 4 ประเภทคือ เคลือบใสสีขาว เขียนลายดำ – น้ำตาลได้เคลือบ เคลือบสีน้ำตาลและเคลือบสีขาว ชนิดที่สวยงามนั้นเคลือบบางใสเป็นแก้วแตกราน นอกจากนี้ยังมีเตาวงเหนือและเตापาน อยู่ใกล้ๆเวียงกาหลงที่ให้ผลิตภัณฑ์คล้ายกัน ตุ๊กตาจากเตาเวียงกาหลงพบได้น้อยกว่าเตาศรีสัชนาลัย เป็นตุ๊กตาหญิงรูปสัตว์เตาเวียงกาหลงนั้นคล้ายกับของเตาศรีสัชนาลัย ที่สำคัญและสง่างามคือ ตุ๊กตารูปช้างขนาดใหญ่ เป็นช้างนั่งของผู้มีฐานะ มีการเขียนลวดลายประดับด้วยสีดำได้เคลือบเป็นลายดอกไม้พันธุ์พญาและรูปม้า ดอกไม้มีขนาดใหญ่ กลีบดอกตัดเส้น 2 ชั้น อาจได้รับอิทธิพลจากเครื่องถ้วยเวียดนาม ตุ๊กตารูปสัตว์จากเตาเวียงกาหลงนิยมทำรูปสัตว์ เช่นนก วัว ม้า กบ กระต่าย ช้าง และหมู มักเขียนลายดำได้เคลือบ มีขนาดเล็กน่ารักมาก หรือขนาดใหญ่ เช่น กบ วัว ตัวด้วง ที่น่าสนใจคือตุ๊กตาคนขี่ควาย การแต่งตัวของคนขี่ไม่ใส่เสื้อ มีผ้าโพกหัวและเหน็บมีดด้านหลังของผ้าคาดเอวมีการแต่งด้วยลายจุดสีดำได้เคลือบ เคลือบด้วยสีน้ำตาลอ่อนอมเหลืองตุ๊กตานี้สะท้อนภาพวิถีของชาวชนบทได้เป็นอย่างดี

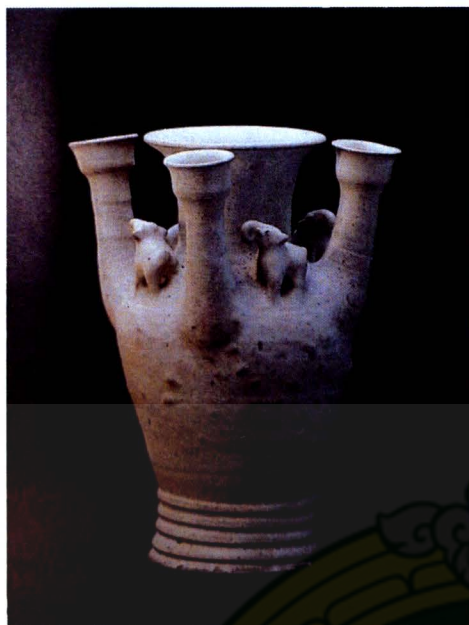
ภาพที่ ๔

ตุ๊กตาดินเผาเวียงกาหลง

ที่มา: เฉลียว ปิยะชน. (2544). มรดกเครื่องดินเผาไทย ตุ๊กตาและประติมากรรม.

ตุ๊กตาดินเผาศิลปะอยุธยา – รัตนโกสินทร์

เตาเผาอาณาจักรอยุธยาที่ใหญ่ที่สุดคือ กลุ่มเตาแม่น้ำน้อย หรือเตาเผาวัดพระปรารักษ์ บ้านโคกหม้อ ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี อายุการผลิตอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20 – 23 และคงสิ้นสุดการผลิตลงเมื่อสงครามไทย - พม่า เมื่อ พ.ศ. 2310 กลุ่มเตานี้มีผลิตภัณฑ์หลายชนิด ชนิดไม่เคลือบมีผิวสีแดง ชนิดเคลือบส่วนใหญ่เป็นสีน้ำตาลเข้ม เครื่องปั้นชนิดไม่เคลือบเป็นช้างเนื้อดินธรรมดาไม่เคลือบ มีคนขี้ที่คอ และส่วนท้าย หัวคนขี้หายไป แต่มีลักษณะเหมือนปั้นไว้สำหรับสวมหัวต่อได้ ตุ๊กตารูปบุคคลที่น่าสนใจ เป็น ตุ๊กตาหญิงนั่งพับเพียบเท้าแขน น่าจะทำจากแม่พิมพ์ มีลักษณะอ่อนช้อยงามแบบกุลสตรีไทยแต่โบราณโดยนั่ง อ่อนตัว เอียงเล็กน้อย พร้อมเท้าแขน ส่วนมืออีกข้างวางบนเข่า เป็นการนั่งกับพื้นที่มีในชีวิตประจำวัน เช่น นั่ง ฟังเทศน์ในงานทำบุญหรือต้อนรับแขก การนั่งพับเพียบเป็นเอกลักษณ์ของไทย และตุ๊กตาอีกรูปหนึ่งเป็นชาย ยืนแต่งตัวแบบฝรั่งโบราณสวมหมวก มืออีกข้างจับกระเป๋ มีสุนัขนั่งอยู่ ตุ๊กตารูปนี้สะท้อนภาพถึงชาวยุโรปที่ เดินทางเข้ามายังประเทศไทยในสมัยนั้นอาจเป็นพ่อค้า คณะทูต หรือทหาร ชาวโปรตุเกสเป็นยุโรปชาติแรกที่เดินทางสู่แผ่นดินสยาม ในรัชสมัยของพระรามาธิบดีที่ 2 (พ.ศ. 2034 – 2072)แห่งกรุงศรีอยุธยา

ภาพที่ ๕

ตุ๊กตาดินเผาศิลปะอยุธยา – รัตนโกสินทร์
ที่มา: เฉลียว ปิยะชน. (2544). มรดกเครื่องดินเผาไทย ตุ๊กตาและประติมากรรม.

บทที่ ๓

ประเด็นของการสร้างสรรค์

เครื่องถ้วยของไทยเป็นเครื่องถ้วยที่มีชื่อเสียงในอดีต มีแหล่งผลิตกระจายทั่วประเทศ มีลักษณะรูปแบบแตกต่างกัน ชนิดของเนื้อดินในแต่ละท้องถิ่นก็มีความแตกต่างกัน การตกแต่งลวดลายที่หลากหลาย เครื่องถ้วย ภาชนะดินเผาของไทย มีรูปแบบหลากหลาย มีลักษณะการใช้งาน แตกต่างกันไป การออกแบบ รูปทรง นำสัตว์ในชีวิตประจำวันมาใช้ในการตกแต่งล้วนเกิดจากภูมิปัญญาของช่างในอดีต สามารถบอกถึง การดำรงชีวิต วัฒนธรรม การบริโภค การค้าขาย และการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันกับชาติต่างๆ การสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยใช้ลักษณะเด่น เช่นรูปทรง ลวดลาย เทคนิคการเผาด้วยเตาฟืน ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเครื่องถ้วยไทย

รูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยไทย” ด้วยวิธีการด้วยกระบวนการสร้างเครื่องปั้นดินเผาด้วยเทคนิคเตาฟืน สะท้อนเรื่องราวของเครื่องถ้วยไทย ภาชนะเครื่องเคลือบดินเผาของไทย การเผาด้วยเตาฟืน ที่อุณหภูมิสูง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของช่างปั้นไทย

ไหปลาร้า ภาชนะดินเผา ชนิดที่มีการเคลือบ เผาที่อุณหภูมิสูง มีลักษณะป้อม ตรงกลางป่อง ก้นสอบ บริเวณรอบปากทำเป็นขอบซ้อนกันสองชั้น เป็นพื้นที่สำหรับใส่ขี้เถ้า เพื่อป้องกันแมลงวันตอม จากการพบหลักฐานไหปลาร้า ที่พบอยู่กับหลุมศพที่บ้านโนนวัด อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีอายุมากกว่า ๓,๐๐๐ปี แสดงให้เห็นว่าภูมิปัญญาในการถนอมอาหารโดยการหมักดอง โดยอาศัยภาชนะที่เรียกว่าไหปลาร้า มีมาตั้งแต่โบราณ การทำปลาร้า มีการพัฒนาทั้งวิธีการทำรสชาติจนกลายเป็นตำรับปลาร้าที่ส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ

ไหปลาร้าเป็นภาชนะที่เป็นวัฒนธรรมร่วมในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ไทย เรียกว่า “ไหปลาร้า” ลาว เรียกว่า “ไหปลาแดก” เมียนมา เรียกว่า “งาปี” มาเลเซีย เรียกว่า “เปกาซัม” กัมพูชา เรียกว่า “ปราฮ็อก” ฟิลิปปินส์ เรียกว่า “บากุง” เวียดนาม เรียกว่า “มาน” อินโดนีเซีย เรียกว่า “บากาแซง” มีลักษณะพื้นฐานใกล้เคียงกัน มีการตกแต่งแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ลักษณะเด่นของไหกับ คือ มีก้นที่ปากไห (ลิ้น) เพื่อใช้เป็นที่หล่อน้ำก้นมด ปลวก หรือแมลงลงเข้าไปในไห และยังมีฝาปิดปากไหอีกด้วย ส่วนเนื้อไหนั้นเป็นดินเผาชนิดแกร่ง นั่นคือ เผาด้วยความร้อนสูงจนเนื้อดินเผาเี่ยมด้วยความร้อน โดยทั่วไปจะมีสีน้ำตาลจนถึงสีน้ำตาลไหม้หรือดำ เนื้อดินเผาแกร่งนี้สามารถกักก้นน้ำไม่ให้ซึมออกมาได้ จึงนิยมใช้ใส่น้ำ เช่น โอง่น้ำ ตุ่มน้ำ ไหน้ำปลา (ไหซอง) ไหกับ

ภาพที่ ๖

ไหปลาร้า

<https://thehumans.sac.or.th/sac/material/5>

ภาพที่ ๗

ไหซอง มีฝาคือบ เรียกว่า ฝาละง

ทำจากดินเผาเช่นกัน อันนี้ปากชำรุด จริงๆ ต้องใส่น้ำรอบปากได้ แล้วจึงครอบฝาละงกันแมลงวัน

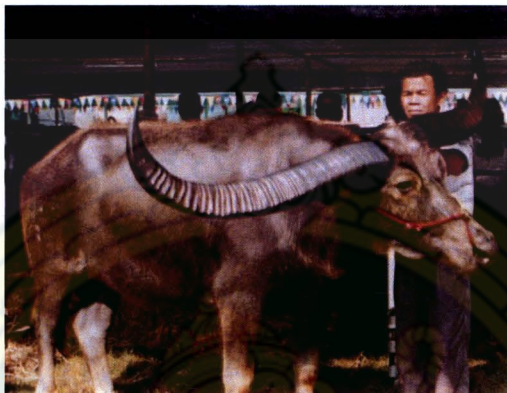
ที่มา : <https://www.isaninsight.com>

ควายไทย

ควายในประเทศไทย

๑. ควายไทย(ควายปลัก)

ควายไทยเป็นประเภทควายปลัก เป็นสัตว์ใช้แรงงาน มีลักษณะรูปร่างลำสัน ขนสีเทาดำ หรือสีเทาเข้ม เขาโค้งเป็นวงกว้าง ขอบบนอานแคบปลักโคลน มีความแข็งแรงอดทน

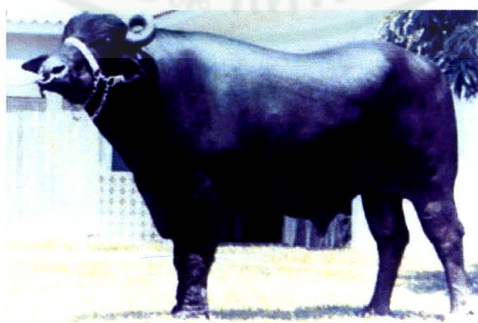
ภาพที่ ๘

ควายไทย

ที่มา : <https://ebook.lib.ku.ac.th/ibic/buf-th/63-buffalo-in-thailand>

๒. ควายพันธุ์มูราห์ (Murrah)

เป็นควายแม่น้ำที่ใช้ประโยชน์จากการรีดนม อาจเรียกว่า "ควายนม" มีแหล่งกำเนิดจากประเทศอินเดีย มีลักษณะทั่วไปคือ ตัวใหญ่ สีดำ หน้าผากนูน เขาม้วนงอ สัน เต้านมเจริญดี ควายมูราห์ชอบน้ำสะอาด ไม่ชอบลงโคลนวงกว้าง มีความแข็งแรงอดทน

ภาพที่ ๙

ควายพันธุ์มูราห์

ที่มา: <https://ebook.lib.ku.ac.th/ibic/buf-th/63-buffalo-in-thailand>

๓. ควายลูกผสม

ควายลูกผสมระหว่างควายไทยกับควายมูร่าห์ เป็นการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างควายปลักและควายแม่น้ำ ลูกผสมที่ได้มีลักษณะของทั้งสองพันธุ์ผสมกัน คือ เขาไม่ม้วนขดมากเหมือนพันธุ์แท้ แต่โค้งออกข้างและชี้ขึ้นบน หรือบิดเล็กน้อย ผิวหนังมีจุดสีดำ(dark pigmentation) หัวมีลักษณะไปทางกระบือแม่น้ำ แต่หน้าผากไม่นูนเด่นมาก ด้านมเจริญดีกว่าควายปลัก ใช้งานได้ดีเช่นเดียวกับควายไทย

ภาพที่ ๑๐

ควายลูกผสม

ภาพที่ ๑๑

ตุ๊กตาควาย

ที่มา : มรดกเครื่องดินเผาไทย ตุ๊กตาและประติมากรรม. เฉลียว ปิยะชน

รูปแบบของผลงาน

เป็นผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ที่มีลักษณะกึ่งนามธรรม ใช้รูปทรงของภาชนะเครื่องเคลือบดินเผา ผสมผสานจินตนาการปรับเปลี่ยนสร้างรูปทรงใหม่ที่ปรากฏภายในงานสร้างสัญลักษณ์ที่แสดง ความหมายด้วยการตัดทอนรูปทรงจากธรรมชาติมาเลือกใช้ในงานเมื่อผ่านกระบวนการทางเครื่องเคลือบ ดินเผาแบบเตาฟืน ผลงานที่ได้เกิดความน่าสนใจและกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น

เทคนิค

การสร้างสรรค์ผลงานได้เลือก เทคนิคการขึ้นรูปแบบปั้นหมุนกับการขึ้นรูปแบบประติมากรรม ตกแต่งด้วย การขีด ขูด และเคลือบ ด้วยเคลือบขี้เถ้าจากไม้ เข้าเผาที่อุณหภูมิสูงโดยใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง สามารถสร้างพื้นผิวของผลงานที่มีความหลากหลาย มีลักษณะพิเศษเฉพาะ และสร้างความแปลกใหม่ให้กับ ผลงานได้อีกด้วย

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

จากข้อมูลการศึกษา จะพบว่าช่างไทยนอกจากการพัฒนารูปทรงของเครื่องถ้วยแล้ว ยังเลือกใช้สิ่งอื่นๆ รอบตัวที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันเช่น คน สัตว์ มาใช้ในการสร้างเรื่องราว เพื่อตกแต่งภาชนะให้มีความน่าสนใจ ยิ่งขึ้น สำหรับผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ ใช้รูปทรงของไห ภาชนะสำหรับหมัก ดอง เก็บรักษาอาหารมาเป็นรูปทรง พื้นฐาน กับ ควาย สัตว์เลี้ยงของชาวนาไทย สร้างเป็นงานประติมากรรมรูปแบบกึ่งนามธรรม

การสร้างภาพร่าง 2 มิติ

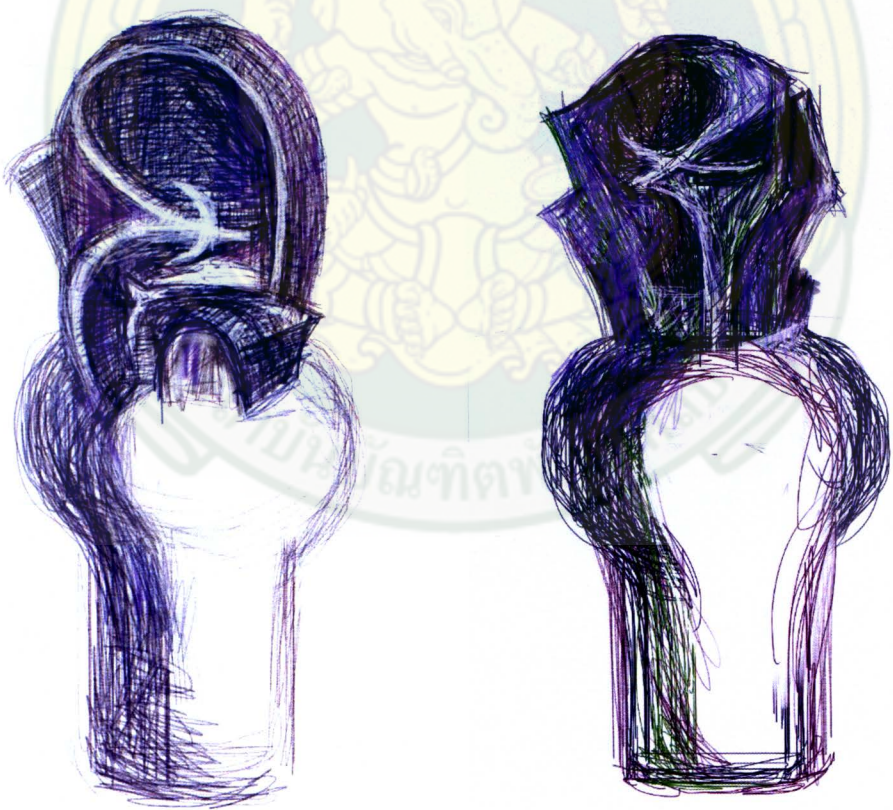
ภาพที่ ๑๒

ภาพร่าง ๒ มิติช่วงที่ ๑

ภาพที่ ๑๓

ภาพร่าง ๒ มิติช่วงที่ ๒

ภาพที่ ๑๔

ภาพร่าง ๒ มิติช่วงที่ ๓

การขึ้นรูปผลงาน

เลือกใช้เนื้อดินสำหรับขึ้นผลงาน ๒ ชนิด ซึ่งจะเกิดลักษณะหลังการเผาที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับเคลือบที่ใช้ การวางลักษณะต่างๆขณะเผา

๑. เนื้อดินสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นจากวัสดุหลายชนิด เช่น ดินเหนียว ผงหิน กรวดหรือเม็ดหินขนาดเล็ก
๒. เนื้อดินจากบ้านด่านเกวียน อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา เป็นดินจากแหล่งดินธรรมชาติในท้องถิ่น มีส่วนผสมของเหล็ก

ภาพที่ ๑๕

ภาพดินสองชนิดที่ใช้ขึ้นรูป

ขึ้นรูปทรงด้วยแป้นหมุนไฟฟ้า ต่อเติมด้วยวิธีการประติมากรรม เพิ่มเติม

ภาพที่ ๑๖

ผลงานชิ้นที่ ๑

ภาพที่ ๑๗

นำผลงานเข้าเตาเผา (เตาที่ ๑)

ภาพที่ ๑๘

ผลงานชิ้นที่ ๑ เผาสำเร็จ จากเตาเผา (เตาที่๑)

ภาพที่ ๑๙

ผลงานชิ้นที่ ๒

ภาพที่ ๒๐

นำผลงานเข้าเตาเผา เตาฟืนคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (เตาที่ ๒)

ภาพที่ ๒๑

ผลงานภายในเตาฟืน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (เตาที่ ๒)

ภาพที่ ๒๒

ผลงานชิ้นที่ ๒ เเผาสำเร็จ จากเตาเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพที่ ๒๓

ผลงานชิ้นที่ ๓

ภาพที่ ๒๔
ผลงานชิ้นที่ ๔

ภาพที่ ๒๕
ผลงานชิ้นที่ ๕

ภาพที่ ๒๖
ผลงานชิ้นที่ ๖

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ภาพที่ ๒๗

ขั้นตอนการขึ้นรูป ด้วยแป้นหมุน

ภาพที่ ๒๘

การปั้นเพิ่มเติมหลังจากการขึ้นรูป ด้วยแป้นหมุน

ภาพที่ ๒๙

ผลงานชิ้นที่ ๗

ภาพที่ ๓๐

นำผลงานเข้าเตาเผา (ปัสกิต)

ภาพที่ ๓๑

ผลงานหลังเผาปีสกิต

แสดงให้เห็นสีที่ต่างกันเกิดจากการใช้เนื้อดินต่างชนิดกัน

ภาพที่ ๓๒

ผลงานเผาปีสกิต

รอกการเคลือบ

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ภาพที่ ๓๓

ผลงานเคลือบ เติรียมน้ำเข้าเตาเผา

ภาพที่ ๓๔

ผลงานเคลือบเตรียมนำเข้าเตาเผา

ภาพที่ ๓๕

นำเม็ดดินที่ใช้รองใต้ผลงานมาติดบนผลงานงาน เตรียมนำเข้าเตาเผา

ภาพที่ ๓๖

ผลงานเคลือบเตรียมนำเข้าเตาเผา

ภาพที่ ๓๗

เตาเผาวิทยาลัยช่างศิลป์

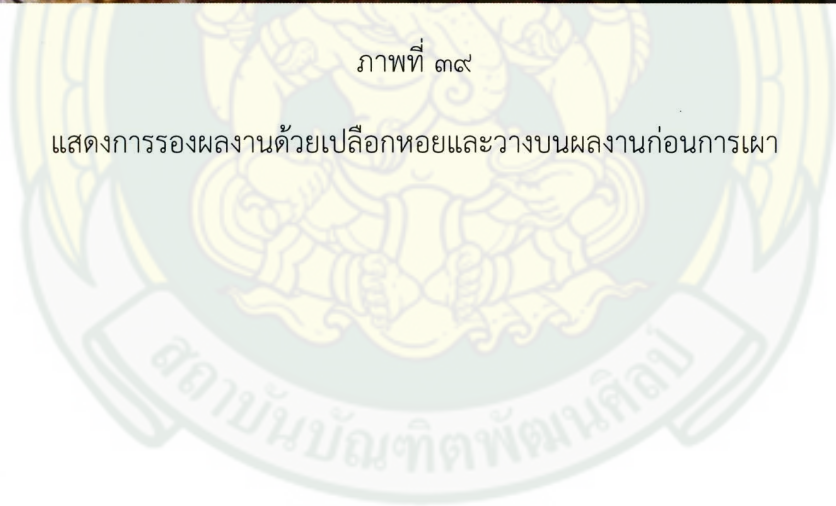
ภาพที่ ๓๘

ฟืน สำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเผา

ภาพที่ ๓๙

แสดงการรองผลงานด้วยเปลือกหอยและวางบนผลงานก่อนการเผา

ภาพที่ ๔๐

การเรียงผลงานภายในเตาเผา

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ภาพที่ ๔๑

ปิดผนังเตา พร้อมเริ่มเผาผลงาน

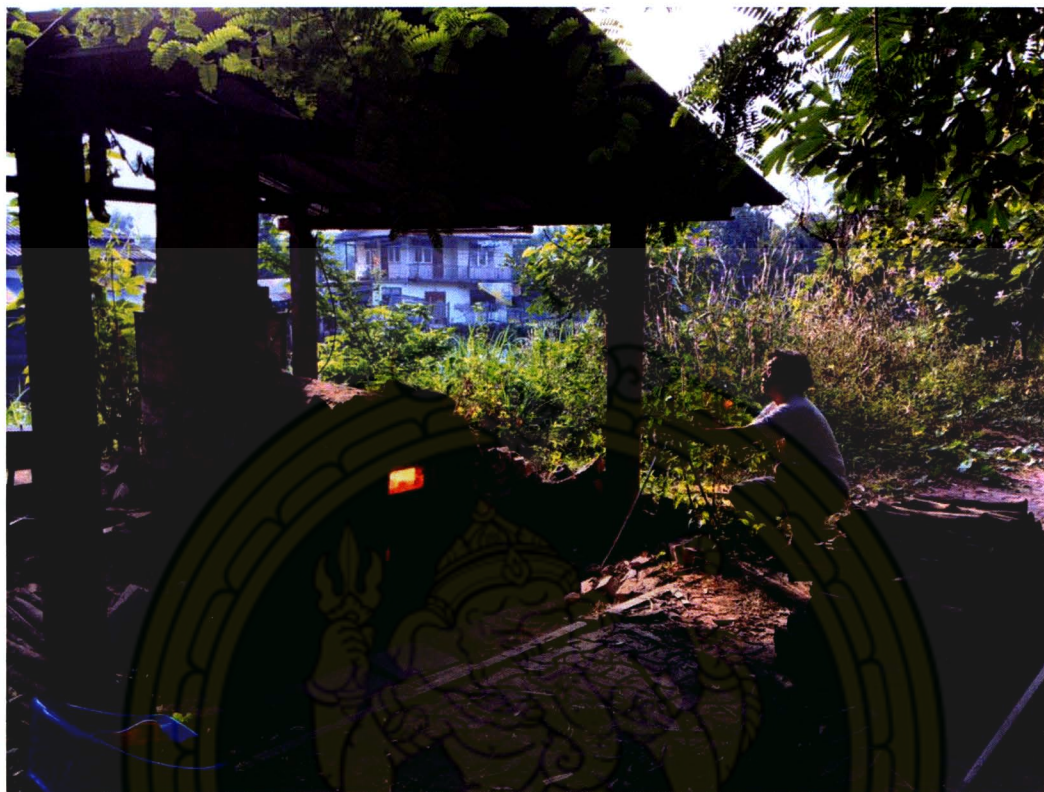
ภาพที่ ๔๒

บรรยากาศระหว่างการเผา

ภาพที่ ๔๓

ภาพบรรยากาศระหว่างการเผา

ภาพที่ ๔๔

ภาพบรรยากาศระหว่างการเผา

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

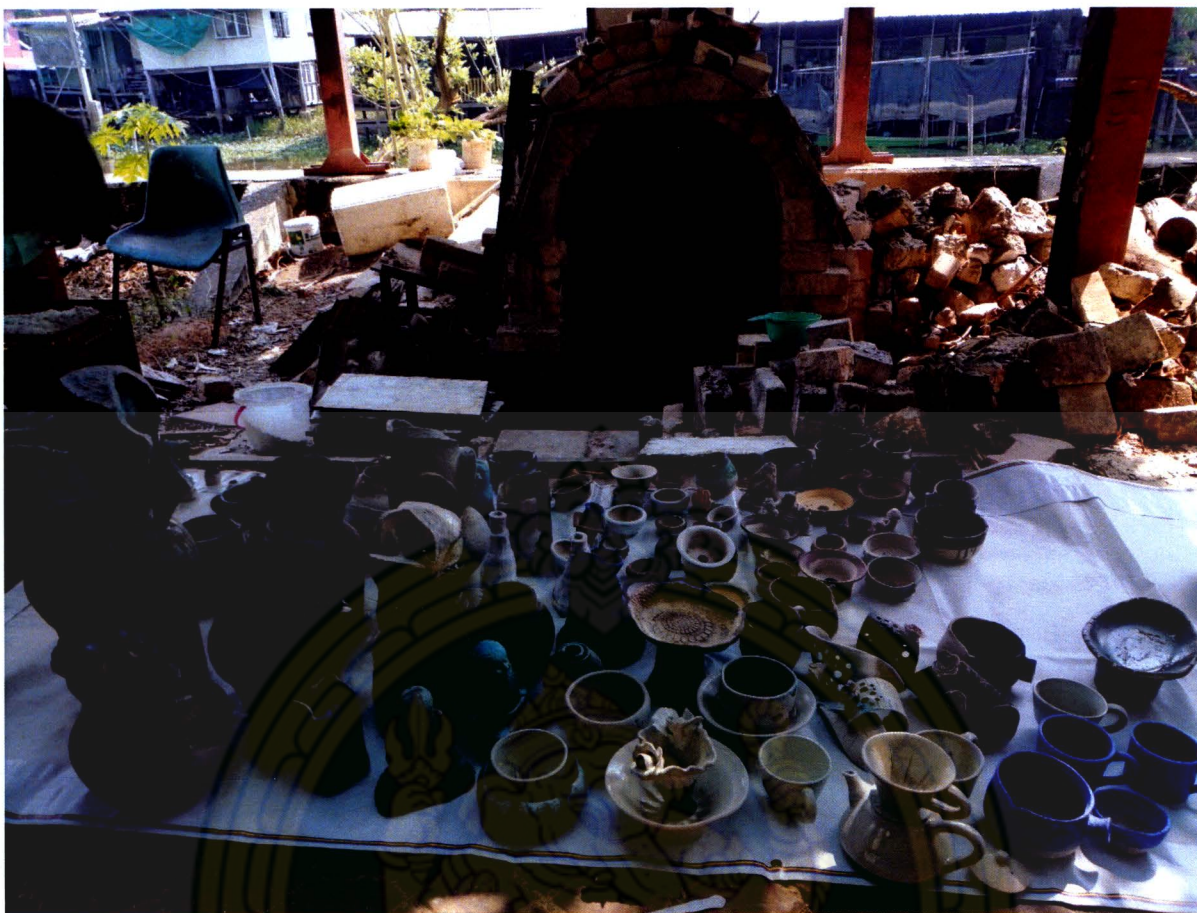
ภาพที่ ๔๕

โคนวัดอุณภูมิภายในเตาเผา

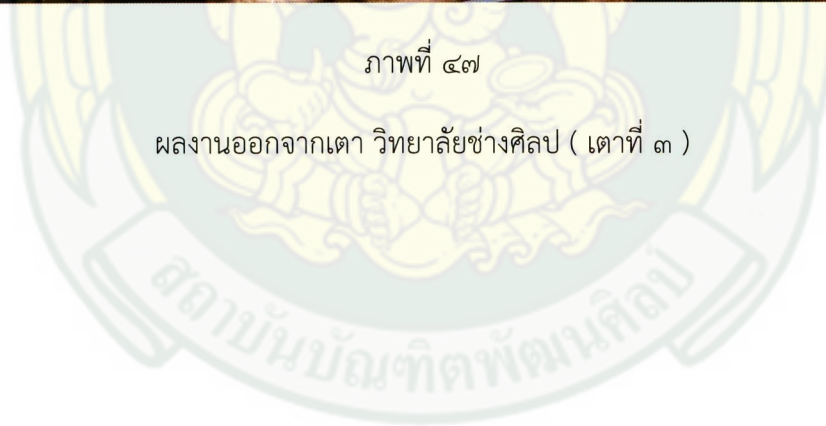
ภาพที่ ๔๖

ผลงานภายในเตาเผา วิทยาลัยช่างศิลป์ (เตาที่ ๓)

ภาพที่ ๔๗

ผลงานออกจากเตา วิทยาลัยช่างศิลป์ (เตาที่ ๓)

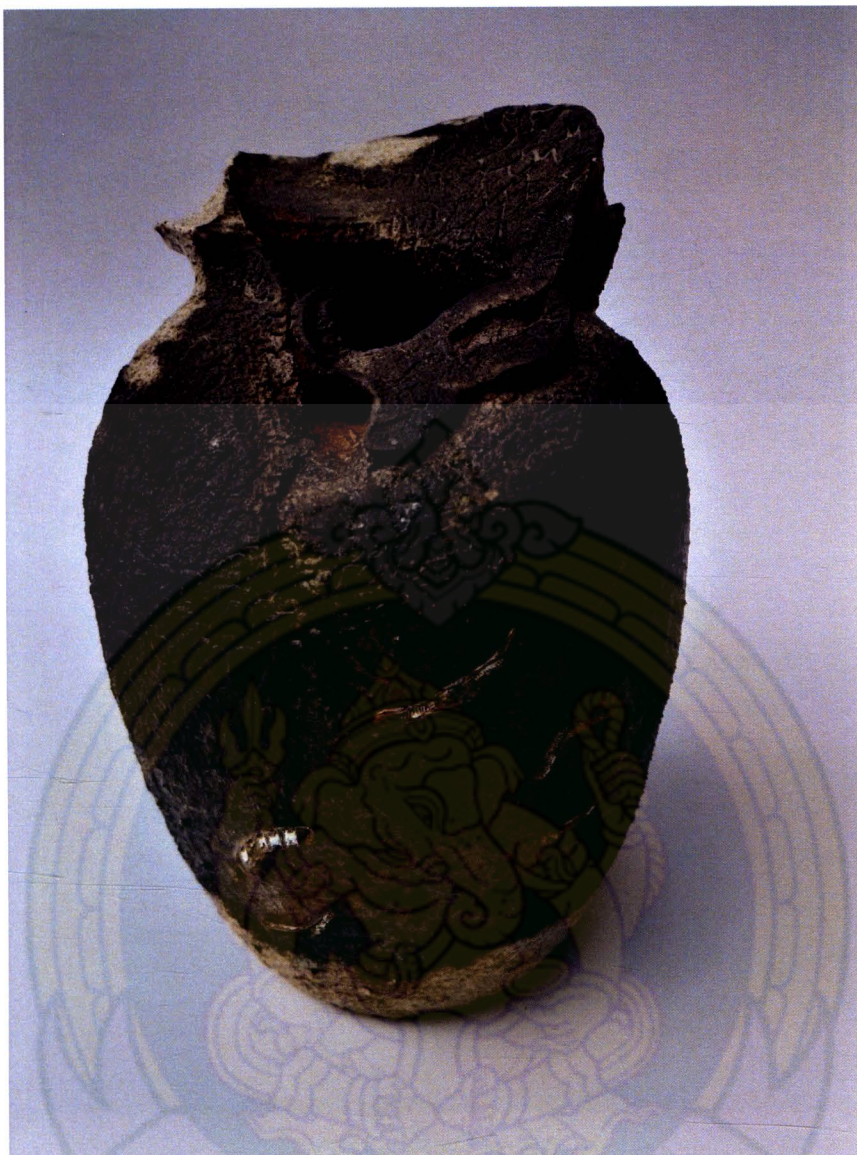

ภาพที่ ๔๘

บรรยากาศการนำผลงานออกจากเตา

ภาพที่ ๔๙
ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ ๕๐
ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ ๕๑

ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ ๕๒

ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ ๕๓

ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ ๕๔

ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ ๕๕

ภาพผลงานสำเร็จจำนวน ๑ ชุด ๓ ชิ้น

“ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยไทย”

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชิ้นที่ ๑

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านซ้าย

ด้านขวา

ขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒๐ เซนติเมตร สูง ๒๓ เซนติเมตร เป็นผลงานจากการพัฒนารูปทรงระยะที่ ๒ ใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยวิธีการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนไฟฟ้า รูปทรง ส่วนประกอบของไหปลาร้า ปากสองชั้น ทำเป็นขอบซ้อนกันสองชั้น แล้วนำมาปั้นเพิ่มเติมเนื้อหาส่วนบน ปรับลดทอนเพิ่มเติมเรื่องราว ที่ดูแล้วคล้ายควายยืนกำลังกินฟางข้าว ใช้เทคนิคตกแต่งด้วยวิธีการขุดลงบนผิวของผลงานทั่วทั้งผลงาน รูปทรงโดยรวมเหมือนควายกำลังกินฟางข้าวใกล้กองฟาง ให้ความรู้สึกถึงวิถีชีวิตของชาวนาไทย กับการเลี้ยงสัตว์ที่ให้เป็นเครื่องทุ่นแรงในการทำนา และเป็นส่วน

หนึ่งของการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง หลังเผาเกิดผลทางด้านเทคนิคจากการเผาด้วยเตาพื้นหลายส่วน ผลงานด้านบนมีลักษณะพื้นผิวด้านคล้ายเปลือกไม้ ซึ่งเกิดจากขี้เถ้าที่ปลิวมาติดผิวของผลงานยังไม่หลอมตัวเรียกว่าอินกิ ฮาดะ ส่วนบริเวณรอบปากไห พื้นผิวมีลักษณะมันวาวเหมือนแก้ว ซึ่งเกิดจากขี้เถ้าจำนวนมากที่ปลิวมาติดผลงานหลอมตัวที่อุณหภูมิสูงกลายเป็นเคลือบที่ไหลมารวมกันในแนวราบเรียกว่า ยู - ดามาริ พื้นผิวของผลงานโดยรวมตกแต่งด้วยเส้นที่เกิดจากการขุดให้เป็นร่องลึกลงไป ร่องลึกเหล่านี้ช่วยดักขี้เถ้าปลิวให้มาเกาะผิวของผลงานได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเผาที่อุณหภูมิสูง ขี้เถ้าจะหลอมละลายไหลลงข้างในร่อง เกิดเป็นน้ำหนัที่เข้ม อ่อนแตกต่างกัน เพิ่มความน่าสนใจ ด้านหลังของผลงาน พื้นผิวมีลักษณะคล้ายผิวของแคนตาลูป เมล่อน ฮาดะ เกิดจากขี้เถ้าที่ปลิวมาทับซ้อนกันช่วงอุณหภูมิประมาณ ๑,๑๒๐ - ๑,๑๕๐ องศาเซลเซียส

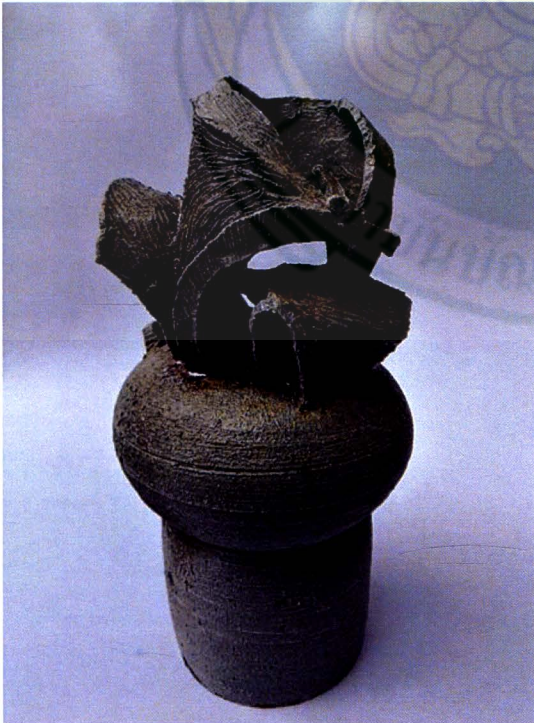
ผลงานชิ้นที่ ๒

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านซ้าย

ด้านขวา

ขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๙ เซนติเมตร สูง ๒๕ เซนติเมตร เป็นผลงานจากการพัฒนารูปทรง ระยะที่ ๓ ใช้เนื้อดินจากบ้านด่านเกวียน อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา เทคนิคการขึ้นรูปแบบเป็นหมุน ไฟฟ้า ปรับรูปทรงของไหปลาร้าปรับโดยนำรูปทรงกระบอกอยู่ด้านล่างต่อด้วยรูปทรงป้อมที่ด้านบนที่มีบริเวณรอบปากทำเป็นขอบซ้อนกันสองชั้น แล้วนำมาปั้นเพิ่มเติมเนื้อหาส่วนบน ปรับลดทอนเพิ่มเติมเรื่องราว ที่ดูแล้วคล้ายควาย ยืนเพิ่มความสูงเพิ่มพื้นที่ด้านล่าง สำหรับเพิ่มตัวลูกความอยู่ด้านหน้า แสดงถึงการอยู่ร่วมกันแบบครอบครัว ใช้เทคนิคตกแต่งด้วยวิธีการขูดลงบน

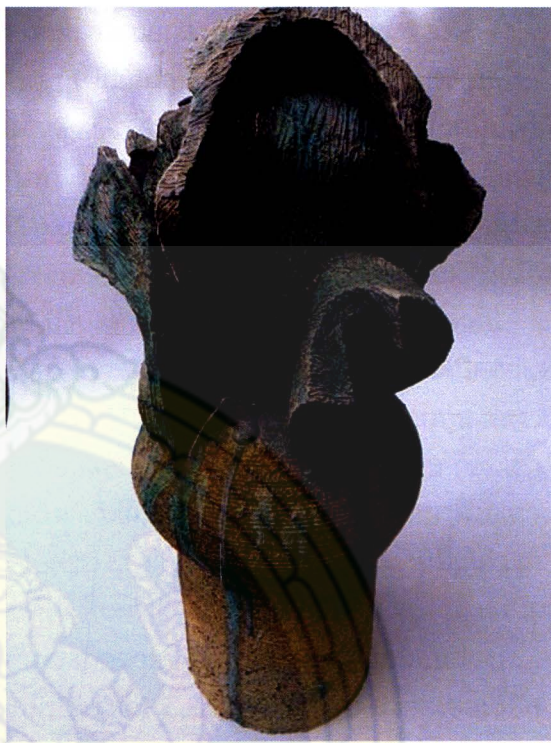
ผิวของผลงานเฉพาะส่วนบน ผลงานที่ไม่มีการเคลือบ หลังเผาเกิดผลทางด้านเทคนิคจากการเผาด้วยเตาพื้นหลายส่วน พื้นผิวของผลงานด้านบนมีลักษณะคล้ายเปลือกไม้ เกิดจากซี้เถาที่ปลิวมาติดผลงานยังไม่หลอมตัวเรียกว่า อีโนกิ ฮาตะ ผิวของผลงานด้านล่างเกิดเป็นจุดสีน้ำตาลแดง ลักษณะเป็นเม็ดกลมๆมันวาว กลางเม็ดกลมๆนั้นมีจุดเล็กๆสีดำ หรือฟองอากาศเล็กๆซึ่งเกิดจากแร่เหล็กที่ปนอยู่ในเนื้อดิน เรียกว่า คานิ โนเมะ ผลงานบางส่วนมีลักษณะมันวาวเหมือนแก้ว สีน้ำตาลแดง ซึ่งเกิดจากซี้เถาจำนวนมากที่ปลิวมาติดผลงาน หลอมตัวที่อุณหภูมิสูงกลายเป็นเคลือบที่ไหลมารวมกันในแนวราบและร่องที่ขูดไว้ เพิ่มมิติให้กับผลงานได้เป็นอย่างดี เรียกว่า ยู – ดามาริ สีของพื้นผิวด้านล่างของผลงานเกิดสีที่แตกต่างอันเกิดจากการวางผลงานที่ใกล้กัน บังจากเปลวไฟขณะเวลาการเผาเรียกว่า นูเกะ

ผลงานชิ้นที่ ๓

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านซ้าย

ด้านขวา

ขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓๒ เซนติเมตร สูง ๕๐ เซนติเมตร เป็นผลงานจากการพัฒนารูปทรงระยะที่ ๓ ใช้เนื้อดินสำเร็จรูป เทคนิคการขึ้นรูปแบบแป้นหมุนไฟฟ้า ปรับรูปทรงของไหปลาร้าปรับโดยนำรูปทรงกระบอกอยู่ด้านล่างต่อด้วยรูปทรงป้อมที่ด้านบนที่มีบริเวณรอบปากทำเป็นขอบซ้อนกันสองชั้น แล้วนำมาปั้นเพิ่มเติมเนื้อหาส่วนบน ปรับลดทอนเพิ่มเติมเรื่องราว ปรับลดทอนเพิ่มเติมเรื่องราว ที่ดูแล้วคล้ายควายยืน ใช้เทคนิคตกแต่งด้วยวิธีการขูดลงบนผิวของผลงานเฉพาะส่วนบน ผลงานมีการเคลือบและนำดินก้อนเล็กวางบนผลงาน ก่อนเผาเตา หลังเผาเกิดผลทางด้านเทคนิคจากการเผาด้วยเตาพื้นหลายส่วน ผลงานโดยรวมเป็นสีเขียวด้านที่เกิดจากเคลือบที่ใช้ พื้นผิวส่วนด้านล่างมีลักษณะคล้ายผิวของผลแคนตาลูป เกิดจากซี่เถาที่ปลิวมาทับซ้อนกันช่วง อุณหภูมิประมาณ ๑,๑๒๐ - ๑,๑๕๐ องศาเซลเซียส

เรียกว่า เมะลอน ฮาตะ ส่วนที่นำดินก้อนเล็กๆวางบนชิ้นงานเมื่อนำออกเกิดความแตกต่างของสีของผลงานเป็นจุดสีตามขนาดของก้อนดิน เพิ่มจุดสนใจให้กับผลงานได้อีกวิธีหนึ่ง

บทที่ ๕

สรุปผลงานสร้างสรรค์

งานสร้างสรรค์ชุดนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยของไทย ที่มีรูปแบบหลากหลาย มีลักษณะการใช้งาน แตกต่างกันไป การออกแบบ รูปทรง การตกแต่งด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่นการนำเอาสัตว์ชนิดต่างๆ ที่พบเห็นในช่วงเวลานั้น มาใช้ในการตกแต่ง ชนิดของเนื้อดินในแต่ละท้องที่มีคุณลักษณะไม่เหมือนกัน เทคนิคในการเผาด้วยเตาฟืน ล้วนเกิดจากภูมิปัญญาของช่างไทยในอดีต บอกถึง การดำรงชีวิต วัฒนธรรม การบริโภค การค้าขาย และการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันกับชาติต่างๆ การผลิตเครื่องถ้วยของไทย ที่ลักษณะรูปแบบที่แตกต่างกัน การตกแต่งลวดลายที่หลากหลาย เทคนิควิธีการเผา มาสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมร่วมสมัย มีสาระสำคัญ ๓ ประเด็นที่เกิดขึ้นในผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาชุดนี้ได้แก่

๑. เปลี่ยนแปลงรูปแบบ การตกแต่งจากลักษณะแบบดั้งเดิม เหมือนจริงเป็นกึ่งเหมือนจริงร่วมสมัย
๒. เทคนิคและวิธีการ เคลือบ และกระบวนการทางการเผาด้วยเตาฟืน
๓. รูปลักษณะทางศิลปกรรม จากความงามของผลงานเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืน

ทำให้ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาชุดนี้ เป็นผลงานแบบร่วมสมัยซึ่งเกิดจากการผสมผสานศิลปะตะวันตก รูปแบบกึ่งเหมือนจริง กับ กรรมวิธีและเทคนิคเฉพาะ ในการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาแบบเตาฟืนของไทยออกมาเป็นประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ที่สะท้อนเรื่องราวความเป็นอยู่ในสังคมเกษตรกรไทยแบบพอเพียง ภูมิปัญญาของช่างไทยเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาจนเกิดความรัก และภาคภูมิใจในศิลปะ การทำเครื่องปั้นดินเผาของไทย ความงามในมิติต่างๆที่เกิดเฉพาะจากกระบวนการเผาด้วยเตาฟืนเท่านั้นในผลงานศิลปะแบบร่วมสมัย และผู้สนใจสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาได้

ภาพที่ ๕๕

ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยไทย

บรรณานุกรม

เฉลียว ปิยะชน. (2544). มรดกเครื่องดินเผาไทย ดึกดำบรรพ์และประติมากรรม. กรุงเทพฯ :เมืองโบราณ.

สายันต์ ไพเราะชน.(2555). โบราณคดี เครื่องถ้วยในสยาม แหล่งเตาล้านนาและสุพรรณบุรี(พิมพ์ครั้งที่2).

กรุงเทพฯ โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โกมลรักษ์วงศ์.(2538) งานวิจัยเตาเผาและเครื่องปั้นดินเผาแม่น้ำน้อยเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัตถุ

โบราณของจังหวัดสิงบุรี. กรุงเทพฯ ภาควิชาเครื่องปั้นดินเผา สถาบันราชภัฏพระนคร

เสริมศักดิ์ นาคบัว. (2536) เคลือบสีเข้าพิช.กรุงเทพฯ ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

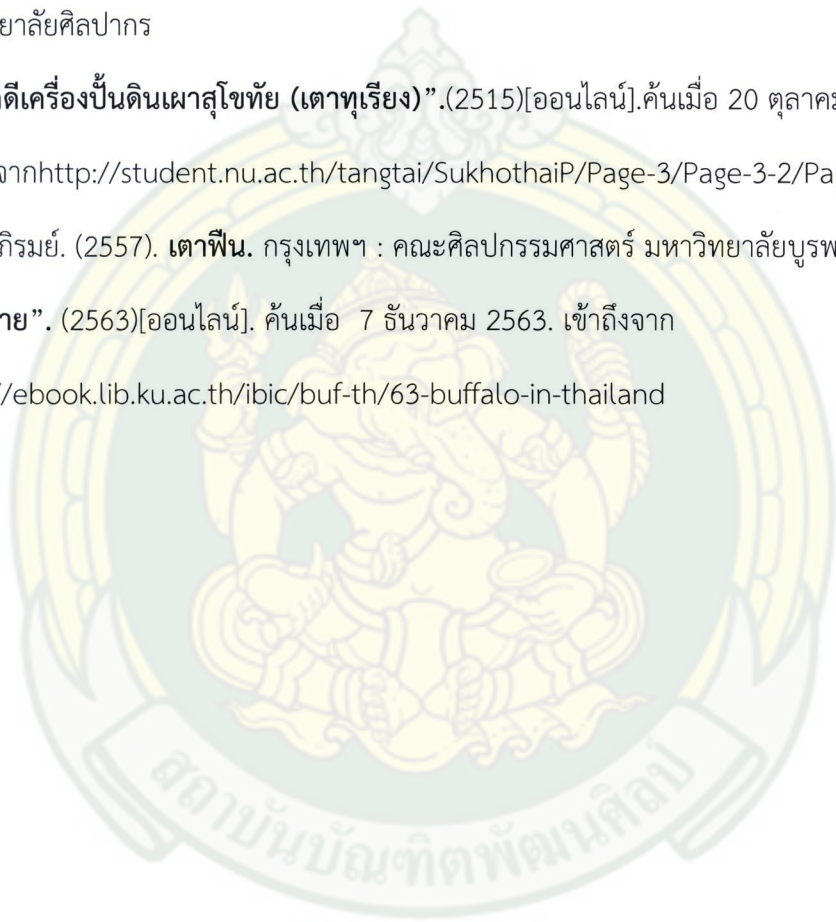
“แหล่งโบราณคดีเครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย (เตาทุเรียง)”.(2515)[ออนไลน์].ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2563.

เข้าถึงจาก<http://student.nu.ac.th/tangtai/SukhothaiP/Page-3/Page-3-2/Page-3-2-8.html>

เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์. (2557). เตาฟีน. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

“การจำแนกควาย”. (2563)[ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2563. เข้าถึงจาก

<https://ebook.lib.ku.ac.th/ibic/buf-th/63-buffalo-in-thailand>

ลักษณะก้นภาชนะที่รองด้วยเม็ดดินทนไฟกับเปลือกหอย

ลักษณะของพื้นผิวที่เกิดจากเปลือกหอย

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
มอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายเจริญ หนองบัว

ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง หลักสูตรธรรมการวิจัยในมนุษย์
ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุมชั้น ๕ อาคารสำนักงานอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

(นางนิภา ไสภาสัมฤทธิ์)

อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

กระทรวงวัฒนธรรม

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สันต์ เสริมศรี)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

COE No. BSRU-REC 6311005

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ซอยอิสรภาพ15 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600 โทรศัพท์ 0 2473 7000 ต่อ 1600-1601 หรือ 1603

เอกสารรับรองการยกเว้นการพิจารณาโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้พิจารณาให้การยกเว้นการพิจารณาโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : ประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องถ้วยไทย

เลขที่โครงการวิจัย : 083/63

ผู้วิจัยหลัก : นายจรัญ หนองบัว

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เอกสารรับรอง : โครงการวิจัย เลขที่ 083/63 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นไปตาม SOP เทียบเคียงได้กับ เกณฑ์ยกเว้นข้อ 2 งานวิจัยสำรวจความคิดเห็น ในวงกว้าง การสัมภาษณ์หรือเฝ้าสังเกตพฤติกรรม ซึ่งการเก็บข้อมูลและข้อมูลที่ได้อาจไม่เกี่ยวข้องหรือบ่งชี้ถึงตัวบุคคล และขั้นตอนการวิจัยและผลที่ได้ไม่เป็นเหตุให้อาสาสมัครหรือบุคคลใดต้องรับโทษทั้งอาญาและแพ่ง หรือทำให้เสียโอกาสในอาชีพ หน้าที่การงาน

ลงนาม
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิจจา จิตรภิรมย์)

ประธาน

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ลงนาม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี ผสานสินธุวงศ์)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

วันที่รับรอง : 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

วันหมดอายุ : 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

นักวิจัยทุกท่านที่ผ่านการรับรองการยกเว้นการพิจารณาโครงการวิจัยต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ไม่ต้องพิจารณาทบทวนต่อเนื่อง ยกเว้นมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงร่างการวิจัย
2. ผู้วิจัยจะต้องรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงที่เกิดขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมวิจัยใด ๆ ต่อ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ภายใน 5 วันทำการ (แบบฟอร์ม AF 19-01)
3. หากการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยต้องแจ้งปิดโครงการ ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (แบบฟอร์ม AF 15-01)
4. หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โทร 0 2473 7000 ต่อ 1600-1601 หรือ 1603

ประวัติและผลงานวิชาการ (Curriculum Vitae)

ชื่อ (ภาษาไทย) นายจรูญ นองบัว

(ภาษาอังกฤษ) MR. JARUN NONGBUA

เพศ ชาย สถานะทางการสมรส สมรส

วันเดือนปีเกิด ๑๔ ตุลาคม ๒๕๐๖ อายุ ๕๕ ปี

โทรศัพท์ ๐๖๑-๖๗๘๙-๕๕๓

E-mail :jarun_nb@hotmail.com

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรีสาขา ศึกษาศาสตร์ สถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน

ปีที่สำเร็จ ๒๕๒๙

ปริญญาโทสาขา เครื่องเคลือบดินเผา สถาบัน มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่สำเร็จ ๒๕๔๕

หัวข้อวิทยานิพนธ์ จิตวิญญาณชนบทโดยมีแรงบันดาลใจจากควาย

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ ศิลปะร่วมสมัย,เครื่องเคลือบดินเผา

ประสบการณ์ด้านการวิจัย

๒๕๕๖ - กระบวนการสร้างเครื่องปั้นดินเผาด้วยเทคนิคโบราณ (เตาฟืน)

ประสบการณ์ (ด้านการวิจัย / การสร้างสรรค์งาน)

๒๕๕๖ - นิทรรศการศิลปกรรม

Contemporary Art Exhibition at the Academy of Fine Arts of Malaysia

-นิทรรศการผลงานเครื่องเคลือบดินเผา

16th wanyu international macsabal woodfrie symposium 2013 ณ.ประเทศเกาหลี

๒๕๕๗ - นิทรรศการ Bangkok clay connection contest at hofartspace

- นิทรรศการการแสดงผลงานเครื่องเคลือบดินเผา” Bond Klay Ceramic III”

3th international contemporary ceramic art project at Khon Kaen University

๒๕๕๙ -นิทรรศการการแสดงผลงานเครื่องเคลือบดินเผา” Bond Klay Ceramic V”

5th international contemporary ceramic art project at Valaya Alongkorn

Rajabhat University under the Royal Patronage

๒๕๖๑ - Silpakorn Clay Works Phetchaburi 2018 International RAKU Sculpture ...

สู่ถนนสายประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี
๒๕๖๒ - Silpakorn Clay Works Phetchaburi 2019 International RAKU Sculpture ...
สู่ถนนสายประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ที่ทำงาน

เลขที่๖๐ วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ถนนหลวงพรต
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์๑๐๕๒๐
โทรศัพท์๐๒-๓๒๖๔๐๐๒-๔ โทรสาร๐๒-๓๒๖๔๕๙๙

ที่อยู่บ้านตามบัตรประชาชน

เลขที่ ๑๘๐/๒ ตรอกวัดอัมพวา ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบ้านช่างหล่อ
เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐๘๑-๔๙๐๙๕๐๕

